Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

най 1921 оной ин 21-hээ гарана | № 2 (13626) | 1972 оной январиин 4, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ХУРСА ЗЭБСЭГ

Социалис мүрысөө саашадаа улам hайнаар эмхидхэхэ ту- партиин Центральна Комитедэй тогтоолой гараhанhаа дүрбэ hара шахуу саг үнгэрбэ. Энэ үе соо мүрысөө хэхэ хэрэгтэ бии байhан дутагдалнуудые усадхаха та- hала ехэ юумэн хэгдээ, хэгдэжэшье байна. Партиин рай- д, промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай на организацинууд олониитын мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг hайжаруулхын тулада тодорхой хэмжээнүүдые абана. оциалис мүрысөө эмхидхэдэг гол ёhо гуримуудай нэгэн мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа, олон түмэнэй үзэмжэдэ а, тэдэниие сасуулха ябадал болоно. Эндэ зураглан ха- ан зүйлнүүд тухайда хэлэгдэнэ. Партиин XXIV съездын алнуудаар харуулан ойлгуулха агитаци шэнэлэгдэнхэй. табан жэлэй гол шухала тоонууд гоёор зураглагдажа, панно болгогдожо табигдаhан байна.

аруулан ойлгуулха агитаци хадаа социалис мүрысөөе дэлисэтэй, үрэ ехэтэй, нүхэр ёhоной ажалай урилдаае абьяастай болгодог шуу. Хүмүүжүүлгын энэ зэбсэг тон янзын байдаг гээшэ ааб даа. Мүрысөөнэй дүнгүүдые ха- аг юрын лэ мэдээнүүдhээ эхилээд, дамжуулгын Улаан үрэтэрөө бултадаа ехэ үүргэ дүүргэдэг байна. Түрүү шанда гү, али эрхим механизаторто зорюулжа үргэгдэ- лаан тугхан гү, али түрүү хүдэлмэришэнэй станогто: коммунис ажалай ударник хүдэлнэ» гээд бэшэгдээтэй даа, сугтаа хүдэлдэг хүнүүдэйнь, бэшэшье зоной сэдьхэл үлдаг, абьяастайгаар хүдэлжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ оро- ажалшадые уряалhан хүсэтэ зэбсэг мүн болоно.

араа түсэбүүдээ, хэжэ байhан ажал хүдэлмэриингөө үрэ үдые аржыса гоёор зураглаад, олониитын ябадаг газарта эдэ, үйлсэ гудамжануудайшье, hуурин тосхонуудайшье гоё, шэмэглэгдэhэн мэтэ болодог юм. Жэшээнь, Зага- аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түбтэхи й байшангай дэргэдэ гоёор түхеэрэгдэhэн панно дээрэ оронoй, колхозой табан жэлэй түсэбэй гол шухала тоо, танууд уран гоёор бэшэгдэнхэй. Эндэнь мүн колхозой хүнүүдэй дүрэнүүд жэрытэр хэгдэнхэй. Колхозой прав- ин байшангай дэргэдэ хүндэлэлэй, ажалай дүн харуулhан арнууд байна. Нютаг зоной ажал хэрэг, энэ табан жэлдэ хэгдэхэ зорилгонууд зураглагдаhан эдэ зүйлнүүдhээ эли ор харагдана.

ураглан харуулагдаhан зүйлнүүд хадаа хүмүүжүүлгын зэбсэгүүдэй нэгэн мүн болоно. Социалис мүрысөөнэй үдые харуулhан тусхай хуудаhанууд, самбарнуудhаа эхи- түрүү hаалишан, малшан, механизаторто зорюулжа, үр- hэн улаан тугхан, коллективүүдтэ барюулагдадаг дам- тын Улаан тугууд болон бусад хэмжээнүүд хадаа ша хүнэй аша габьяа, нэрэ соло үндэр дээрэ үргэhэн льна урмашуулгын хүсэтэ онол арга болоно. Энээнтэй материальна талаарнь урмашуулха гээшэ мүн лэ ехэ уд- анартай хэмжээн мүн. Эдэ хоёр янзын урмашуулгые лдуулан хэрэглэхэ, тиигэхэдээ моральна талаар урма- тань гол шухала hуури эзэлхэ ёhотой гээд партиин Цент- на Комитет ходо заадаг, «Социалис мүрысөө саашадаа hайнаар эмхидхэхэ тухай» тогтоол доторшье онсолон ан байна.

оциалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ тон бодомжотойгоор, эко- ческа талаhаань hайса үндэhэлэн абтаhан социалис уялга- ехэ удха шанартай байhаниинь элитэ. Энээниие урма- лха талаар яhалашье ехэ хэмжээнүүд абтажа байна. Бии ан арга нөөсэнүүдээ хүсэдөөр хэрэглэhэнэй ашаар ажалай эсэ дээшэлүүлхэ, тиигэжэ ниитын үйлэдбэриие аша үрэ эй болгохо гэhэн гол шухала зорилго шидхэхэ хэрэгтэ зорюулхаар социалис уялганууд зохёогдоно. Шэнэ табан эй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис ысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ байна. Юhэдэхи табан жэ- хоёрдохи жэлэй социалис уялгануудые коллективүүд, ишан бүхэн абаа. Зэдын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэ- гшэд баян ургасын түлөө мүрысөө үүсхэжэ, уялгануудые д, хүдэлжэ байна. Мухар-Шэбэрэй hаалишад Захаминай шадай үүсхэлээр үбэлэй hаранuudта ехэ hү hаахын, малаа хын түлөө мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Түрүү фермэнүүдэй, шахалтын гүүртэнүүдэй хүдэлмэриин амжалта тухайда эсэлнүүд үдэр бүри редакцида ороно.

Үйлэдбэриин нөөсэнүүдые, арга боломжонуудые бүримүhэн гэхые оролдонгүй, хүнгэхэн уялгануудые абаад, түсэбөө нугалжа дүүргэхые оролдодог ябадал үзэгдэдэг байгаа. ушарта партийна организацинууд хёрхоор хаража үзэхэ оно. Энэ талаар партиин райкомуудай хэжэ байгаа хэмжээ уялганууд ашатай туhатай байна. Юуб гэхэдэ, партиин за- райкомууд, жэшээнь, Загарайн, Бэшүүрэй райкомууд алис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалаар семинар-зүблөөнүү- үнгэргэдэг гуримтай болоо. Колхоз, совхозуудай партийна итедүүдэй секретарьнар, профсоюзай комитедүүдэй түрүү- шэнэр энээндэнь хабаадалсадаг юм. Иимэ семинар-зүблөө эргэдэг гуримынь гэхэдэ, нэгэ ажахыда урид ехэ бэлэдхэл эг байна. Социалис уялга, урмашуулгын хэмжээнүүдые уулан ойлгуулха зүйлнүүдые гуримшуулдаг, богонёор хэлэ- э, бүхы юумэеэ өөдэнь татадаг юм. Иигэhэнэй удаа суг- жа, мүрысөө эмхидхэдэг дүршэл тухайдаа бултадаа хөөрэл- эг, шэнжэлэл, тобшолол, сасуулбари хэдэг, хёрхо нюдөөр агдалнуудаа хаража үзэдэг. Ингэжэ бодото хэшээл хэдэг на. Энэнь алишье талаараа hайн.

Олониитын хабаадалгатай, дүнгүүдыень бүгэдэ ниитын ежэдэ табидаг байhаараа социалис мүрысөөн хүсэтэй бай- бшуу. «...Мүрысөө эмхидхэхэ талаар ленинскэ ёhо гурим— индо соносхохо, үрэ дүн сасуулха, дүй дүршэл бодото hай- р хэрэглэлгэ эрнд шууд бэелүүлхэ...»—гээд КПСС-эй ЦК- тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Тиимэhээ мүрысөө эмхидхэхэ ёhо гуримуудай нэгэн болохо харуулан ойлгуулха хэрэг- шүүдые улам уран хурса удхатай, улам тодорхой, тоб гэмэ тохын тулада оролдохо гээшэ олониитэ ажалшадай дунда тийна организацинуудай ябуулдаг хүмүүжэл-болбосоролой дэлмэриин шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

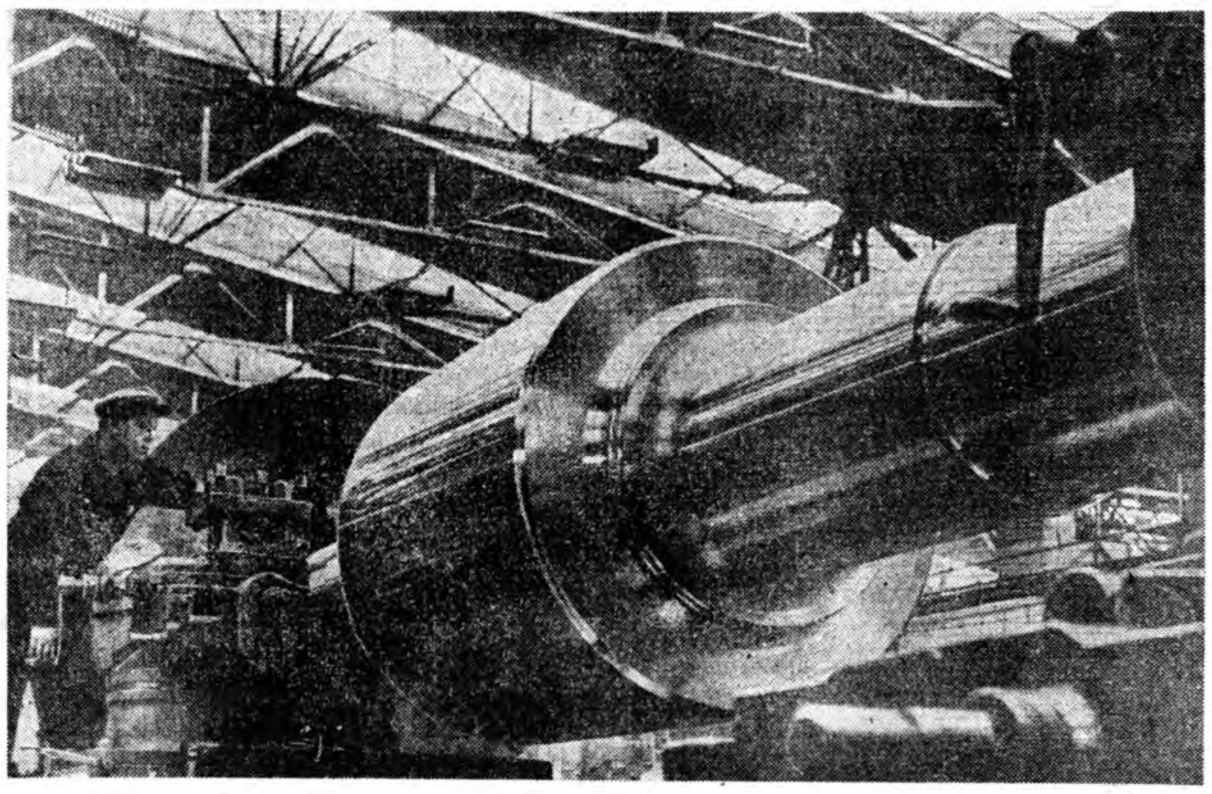

Свердловско область. «Уралмаш» заводой хүдэлмэришэдэй коллектив шэнэ табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө эршэтэй социалис мүрысөө эмхидхэнхэй. Бүри үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь hарада эндэхи табан зуугаад хүдэлмэришэд жэлэйнгээ даабариие сүм дүүргэhэн тухайгаа мэдээ- сээ hэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жэлэйнгээ даабариие болзорhоонь урид дүүргэhэн токарь, коммунис ажалай ударник В. А. Половников станогойнгоо дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ХАЛУУН ХАҺА

Үбэлэй янгинама хүйтэн улам шангадана хэбэртэй. Тооhоржо байhан сайбар манан соогуур ойро тойронхи юумэн бүдэхеэр харагдана. Хуудам hалхинhаа хамгаалhан бишыхан добын үбэртэ хониной байра түхеэрэгдэнхэй.

Тэрэ байрын баруун-урдахана хониной үшөө нэгэ байра обёоргодоно. Тэрэ хашаагай нэгэ таhалга соо хэдэн арбаад хонид амяарлагдан эдеэлүүлэгдэжэ байба. Тэдэнэй дундуур ажаглан ябаhан дүшэ гарамгай наhатай эхэнэр үбhэ халжа байhан залуухан Аня басагандаа хандажа, «мүнөөдэр hалхин бага байна, зуhаг хонидоо уhалhанайнгаа hүүлдэ заахан бэлшээхэ гээшэ ха».

— Зүб лэ хэлэнэт, Бутыд агшахай. Үдэрэй дулааниие hамбаашалхадаа тэжээлээшье арьбалха байнабди,—гэжэ Аня басаган харюусаба.

— Энэ жэл ехэ ута намар боложе үнгэрөө гээшэ даа. Теэд хабарнай ямараар ерэхэ hэм. Юрэдөө, юушье hаань, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулха, нэгэшье хурьга гарзалуулхагүй ёhотойбди,—гэжэ Бутыд Дагбаевна саашань хөөрэнэ.

Хонидойнь байра соо ороходо зохид. Эндэ мүн лэ гурбадахи жэлээ ажаллажа ябаhан Аня басаган хонидойнгоо хохирыень хүрзөөр обоолжо байба. «Хохирыень юундэ иигэжэ обоолнобта» гэжэ асуухада, тэрэ басаган иигэжэ харюусаба:

— Мүнөө хүйтэнэй шангадажа байхада,хохирыень иигэжэ обоолоогүйдэ аргагүй юм. Юуб гэхэдэ, хонид хүрэшэhэн, нойтон хохир дээрэ хэбтэхэдээ даарадаг, ноохониинь няалдажа, таhаран гээгдэдэг байна. Үглөөгүүр хонидоо гаргамсаараа дулаан хохирыень обоолоод, үдэшэлэн байраданъ оруулхаhаа урид тэрэнээ дахин тараахада хүрөөгүй байдаг...

Бутыд Дагбаевна Ухинова зуhагуудаа эдеэлүүлhэнэйнгээ hүүлдэ ерэжэ, хохироо обоолол- сожо ороно.

— Байрымнай үhээдэ сэн-бун хүрэдэг болобо. Хониднай халуудана гээшэ ха. Энэ сэнхэг hүниндөө хайлажа, хонидоймнай ноохые норгожо, гутаажа болохо. Тиимэhээ үдэр бүри сэбэрлэжэ байха хэрэгтэй,—гэжэ Бутыд Дагбаевна хөөрэнэ.

— Саhанай бага байхада, хонидоо үдэр бүхэн уhалха тоншье шухала. Теэд бидэ үдэрэй тэндэ хонидоо заатагүй уhалдаг зантайгшабди,—гэжэ нүхэр Ухинова хэлээд, гэртээшье оронгүйгөөр уhалуури тээшэ ошоно. hүрэглэн ерэhэн хонидынь барандаа нарибтар ноохотой, яhала тобир тарганууд харагдана.

Эндэ бэлшээри яhала элбэг, хагдааршье hайн, мүн hолоомоной узуур байраhаань үргэлжэлэн байха юм. Уhалууриин hүүлээр хонидынь Борьёо голой эрьеэр. хагда элбэгтэй газараар дахяад хушууран бэлшэжэ ороно.

— Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар парти, правительствынгаа табиhан зорилгые бэелүүлхын түлөө оролдоно гээшэбди,—гэжэ ахалагша хонишон хөөрэнэ. — Колхознай мүнөө 40 гара мянган хонитой. Тэдэнэй 780-ыень манай отарынхид харана. Хонидойнгоо тамирыень алдахуулхагүйн тулада тэдэнээ амяарлуулан, үбhэ эдюулжэ байгдана. Энэ жэлдэ саhа багатай, ута намар байhан туладань бэшэ хонидтоо заахан үбhэ үгөөд, үдэрынь бэлшээнэбди. Хүшөөр нёдондонойхиhоо hураггүй дээшээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хэнэйшье мэдэхээр, нёдондо бэрхэтэй саг байгаа. Хонин бүридэ оройдоо 140-150 килограмм үбhэ эдюулhэн байна. Тиигээд хаража байhан хонидhоо нэгэшье толгой гарзалуулангүй, 100 эхэ хонин бүриhөө 96 хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлhэн байна. Мүн ноохо абалгаар энэ отара эрхимүүдэй нэгэн боложо, хонин бүриhөө 3,4 килограмм ноохо хайшалаа.

Нёдондо ахалагша хонишон Бутыд Ухинова түрүүшүүлэй тоодо оролсожо, аймагай шанда хүртэhэн байна.

Энэ жэлдэ үбhэ, зелёнкоор элбэг. Мүнөө хонидтоо дабhа, концентрированнэ тэжээл багаханааршье hаань, үгэжэ байнхай. Түл абажа байха үедэ зарим тамиргүй хонид хурьгадаа голохо, зарим хурьгад эхэеэ хүхэжэ үгэхэгүй гү, али түрүүшынхеэ хурьгалhан зуhагууд hүгүй байха гэхэ мэтэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог гээшэ. Энэ ушарта дэлэнгыень тойруулжа ноохыень заахан хайшалжа үгэхэ, дэлэндэнь массаж хэхэ, хурьгадта уулгаха hү бэлдэхэ болон бусад хэмжээнүүд абтадаг байна.

Колхозой ажахын гол hалбаринуудай нэгэн болохо эдэ оло мянган хонидоо харахадаа Бутыд Дагбаевнагай сэдьхэл баяраар халидаг. Тиигэншьегүй яахаб, өөрынь хори гаран жэлдэ хүшэ хүлhөө гарган оролдоhон хэрэг ажалынь энэ ха юм. Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар парти, правительствынгаа табиhан зорилгые үнэн сэхээр, шударгы оролдосотойгоор бэелүүлжэ ябаhан энэ түрүү хонишон колхознигуудайнгаа дунда хүндэтэй болонхой. Мүн тэрээнтэй хамта хүдэлдэг Анна Ухинова 10-дахи класс эрхим hайнаар дүүргээд, комсомолой путёвкоор хонин ажалда эльгээгдэжэ, мүнөө 3-дахи жэлээ ажаллажа байнхай. Жэлhээ жэлдэ Аня басаган ажалай амжалта түйлажа, Коммунис партиин гэшүүн боложе абтанхай. Энэ басаган мүнөө хүдөө ажахын институтда заочноор hурана.

Бутыд Дагбаевна ажалдаа оролдосотой, хонишодтойгоо эбтэй, тиимэ дээрэhээ мүнөө отарынь хонид hайнаар үбэлжэжэ байна.

Ц. САГАЛЕЕВ,
Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой 2-дохи отделениин партийна эхин организациин секретарь.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

ХАЛУУН АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин национальна hайндэрөөр — Сүлөөрэлгын үдэрөөрнь дашарамдуулан. Кубын Республикын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Фидель Кастро Руста, Освальдо Дортикос Торрадада телеграмма эльгээгээ.

Революциин илалта Кубын арадта национальна, социальна сүлөөрэлгэ олгоhон, ниитын шэнэ байгуулалта зохёон байгуулха зам нээhэн байна. Хархис ёhо гуримай, империализмын хүсэнүүдые дараhан энэ түүхэтэ илалтань, социалис байгуулалтын хэрэгтэ Кубын ажалшадай түйлаhан амжалтануудынь социально-экономическа үндэhэн хубилалтануудай түлөө, сүлөөтэ, бэеэ дааhан байдалай түлөө империалис зонхилолго усадхахын түлөө тэмсэлдэ Латинин Америкын арадуудые зоригжуулна.

Советскэ Союз Куба хоёрой хоорондын хани барисаанай, нягта харилсаа холбооной хэлбэришэгүйгөөр урган батажажа байhые КПСС, Советскэ правительство, бүхы совет хүнүүд сэдьхэлээ ханан тэмдэглэнэ. Манай оронуудай партийна, гүрэнэй ажал ябуулагшадай hүүлэй үедэ хэhэн айлшалалганууд энэ хэрэгтэ бага бэшэ туhа хүргөө гэжэ телеграмма дотор тэмдэглэгдэнэ.

Советскэ Союз социализм байгуулха, оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал ба уласхоорондын байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэнь Кубада али бүхы дэмжэлгэ үзүүлнэ. Харилсаагаа бэхижүүлжэ, хүгжөөжэ үргэлжэлүүлхын тула шухала бүхы юумэ саашадааше хэхэбди.

Кубын революциин алдарта ойн hайндэрөөр, тэрэшэлэн эхилжэ байгаа Шэнэ жэлээр дашарамдуулан, нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин аха дүү Кубын арадта, Кубын коммунис партида, Республикын революционно правительствада ехэ зол жаргалтай байхыень, социалис общество байгуулха хэрэгтээ амжалта түйлахыень үнэн зүрхэнhөө хүсэнэ.

(ТАСС).

Кубын арадай национальна hайндэр

ГАВАНА. (ТАСС). Кубын ниислэл hайндэрэй байдалтай байба, Авениде де Лос Пресилентес гэжэ түбэй проспектдэ хүн зон олон. Хаа хаанагүй улаан тугууд, уряа лозунгнууд, транспарантнууд. Январиин 1-дэ энэ орон Сүлөөрэлгынгөө hайндэрые тэмдэглээ. 13 жэлэй урда тээ зэбүүрхэлтэ хархис засагые унагааhан, гадаадын монополинуудай зонхилолгые орон нютагтаа үгы хэhэн Кубын арад социалис обществын үндэhэ hуури амжалтатайгаар табижа байна, ерээдүй тээшээ этигэл найдабаритайгаар шэртэн харана.

ССCР-эй НАУКАНУУДАЙ АКАДЕМИИН ДЭЭДЭ ШАГНАЛ

М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ алтан медаль олгогдобо

СССР-эй Наукануудай академиин президиум М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ алтан медалиие 1971 ондо астрономиин ба астрофизикын талаар гайхамшаг амжалтануудые түйлаhанайнь түлөө академик **В. А. Амбарцумянда**, плазмын физикын ба астрофизикын талаар гайхамшаг амжалтануудые түйлаhанайнь түлөө швед физик, профессор **Ханнес Альвендэ** олгохо гэбэ.

Энэ алтан медаль СССР-эй Наукануудай академиин дээдэ шагнал болоно. Байгаали шэнжэлдэг эрдэм ухаанай талаар гайхамшаг амжалтануудые түйлаhанайнь түлөө жэл бүри (нэгэ шан—совет, нэгэ шан—гадаадын эрдэмтэдэ) иимэ шагнал олгогдодог.

Академик В. А. Амбарцумян — мэдээжэ совет астроном, астрофизик, Армениин ССР-эй Наукануудай академиин президент юм. Одо мүшэдэй бүридэлнүүд гэжэ өөрынь нэрлэhэн, задаралгын шатада байhан, шэнэ түхэлэй, тогтууригүй одо мүшэдэй аймагуудые тодорхойлон олоhон ба шэнжэлhэн байна.

Швед элитэ мэдээжэ эрдэмтэ, Стокгольмын королевскэ технологическа институдай профессор Ханнес Альвен электродинамикын, плазмын физикын, астрофизикын талаар шэнжэлгэ хэhэн ехэ ехэ зохёолнуудаараа мэдээжэ болонхой юм.

(ТАСС).

РОССИН ШАНГУУД БАРЮУЛАГДАА

Литературын, искусствын ба архитектурын талаар РСФСР-эй 1971 оной Гүрэнэй шангууд декабриин 31-дэ Москвада барюулагдаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадуудта дипломууд ба хүндэтэ тэмдэгүүдые барюулаа. Габьяата шангуудта хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, Россин лауреадуудые КПСС-эй Центральна Комитедэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, России Федерациин Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө халуунаар амаршалаад, зохёол бүтээлдээ шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэбэ.

(ТАСС).

СССР-ЭЙ ЦСУ-ГАЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

I.

Хара металлургиин хүдэлмэрилэгшэд юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын оной түсэбые дүүргэв. 1970 онойхиhоо эды шэнээн ехэ юумэ 1971 ондо хээ гэбэл: шэрэм — 3,3 миллион тонноор, булад — 4,6 миллион тонноор, хара металлай (бэлэн) прокат—3,4 миллион тонноор, булад соргонууд — 900 мянга үлүүтэй тонноор ехые үйлэдбэрилөө, 7,6 миллион тонноор ехэ түмэрэй руда малтан абаа.

II.

Үнгэтэ металлургиин хүдэлмэрилэгшэд алюмини, зэд, цинк, сагаан туулга, никель ба бусад шухала металлнуудые үйлэдбэрилэн абаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ.

III.

Оронoй нефтьшэд түсэбөө дүүргэжэ, 1970 онойхиhоо 23 миллион тонноор ехэ нефть арадай ажахыда үгөө.

IV.

1971 ондо 163,7 миллиард түхэригэй хэмжээтэй байхаар тогтоогдоhон **гүрэнэй розничнo худалдаа наймаанай түсэб** дүүргэгдээ.

1970 онойхитой жэшэбэл, розничнo худалдаа наймаан (сасуудхамал сэнгүүдээр) 7 процентээр нэмэhэн байна.

***

Талха гурил татадаг, крупагай ба малай холимол тэжээлэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд талха гурил, крупа, холимол тэжээлнүүдые үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн байна. Эдэнэр жэлэй түсэбhөө гадуур 1 миллион үлүүтэй тонно талха гурил, 80 мянган тонно крупа, 1,8 миллион тонно холимол тэжээлнүүдые үйлэдбэрилөө.

Луис Эмилио Рекабарренэй музей нээгдэбэ

САНТЬЯГО. (ТАСС). Арадай нэгэдэлдэ хабаатай зүүнэй бүхы партинуудай түлөөлэгшэд, хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон студентнэр Чилиин хүдэлмэришэн ангиин алдарта хүбүүн, Чилиин Коммунис партиие эмхидхэн байгуулагша — Луис Эмилио Рекабарренэй музейе нээлгэдэ сугларaa.

Музейе нээлгэдэ Компартиин Генеральна секретарь Луис Корвалан, ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүд, сенаторнууд, депутадууд, министрнүүд, партиин ветеранууд, тэрэшэлэн hайндэртэ ерэhэн аха дүү коммунис партинуудай делегацинууд, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко түрүүтэй КПСС-эй делегаци байлсаба.

КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИ ЧИЛИДЭ

САНТЬЯГО. (ТАСС. Чилиин партиин 50 жэлэй ойдо зоргдаhан баярай hайндэртэ хабын тула Чилидэ ерэhэн -эй ЦК-гай Политбюрогой н, КПСС-эй ЦК-гай секре- А. П. Кириленко түрүүтэй -эй делегаци оронойнь промышленна ехэ түбүүдэй нэгэн — араисо хотодо ошоо.

хото революционно ёhо лнуудаараа алдаршанхай ндэ Компартиин эгээн дай- ı, эдэбхитэй эмхи бии бай-

ьпараисо — Чилиин ажалша- партиие эмхидхэн байгуулаг- Луис Эмилио Рекабарренэй түнютаг.

СС-эй делегаци портдо ерээд. ой үзэсхэлэн hайхан газар- айнь танилсаа, олон зоной далгатай ярмагта ошожо ха- Хотын ажалшад совет айлшадые хани халуунаар амаршалба. КПСС-эй делегациин гэшүүд муниципалитедэй байшан соо хотын засагай түлөөлэгшэдтэй хани ёhоор уулзаба.

Делегациин толгойлогшо А. П. Кириленко Советскэ Союзай Коммунис партиин, бүхы совет хүнүүдэй үмэнэhөө Чилиин арадта эльгээhэн амаршалга дамжуулаа.

«Бидэнэр Рекабарренэй түрэhэн нютаг—революционно арюун hайхан ёhо заншалнуудтай хотодо ерээд байнабди. Эндэхи хүн зон Чилиин, Совет оронoй хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхын тула ехэ юумэ хэнэ» гэжэ КПСС-эй делегациин толгойлогшо хэлэбэ.

Делегациин толгойлогшо эндэ сугларагшадай нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, районой партийна организациин секретарь Гаспар Диаста, Вальпараисо хотын мэр — Серхио Вусковичто В. И. Ленинэй бюст дамжуулаа.

Чилиин Компартиин ЦК-гай гэшүүн С. Вускович бэлэгэй түлөө халуун баяр хүргөөд, Ленинэй суртал бодол арад зоной аша туhын түлөө тэмсэлдэнь Чилиин коммунистнуудта замыень заагша одон хододоо болодог байгаа, болохошье байха гэжэ мэдүүлбэ.

Социалис партиин нютагай партийна эмхиин түлөөлэгшэ Андрес Сепульвела уулзалга дээрэ үгэ хэлээ. Тиигээд муниципальна советнигүүдэй бүлэгэй, Социалис партиин түлөөлэгшэдэй үмэнэhөө зэд лист дээрэ зурагдаhан гравюрые КПСС-эй делегацида барюулба.

«Энэ бишыхан бэлэгнай юугээрээ дэмбэрэлтэйб гэхэдэ, манай оронoй баялигтайнь — мүнөө арадай мэдэлдэ ороhон зэдтэй холбоотой байна» гэжэ Сепульвела хэлэбэ.

ЛЕНИНГРАДАЙХИДАЙ ҮНДЭР УЯЛГАНУУД

Ленинградай ба Ленинградска областиин ажалшадай түлөөлэгшэд 1972 оной түсэб, юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ социалис уялгануудые суглаан дээрээ баталан абаба.

Научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, эрдэм наука үйлэдбэри хоёрой холбоое саашаданъ бэхижүүлхэ, ажалай эмхидхэл ба ажал хэхэ арга боломжо бүри hайжаруулха, үйлэдбэри эрхилхэ болбосорол, хүдэлмэрилэгшэдэй шадабари мэргэжэл улам дээшэлүүлхээр хараалhан, коллективүүдэй экономическа ба социальна хүгжэлтын нэгэдхэмэл түсэбүүдые бэелүүлжэ, промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар табан жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид. 1975 оной декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур хэдэн зуугаад миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үндэhөөр продукциин бүхы ургалтые городой, областиин промышленность хангаха, энэ талаарнь табан жэлэй даабариие дүрбэн жэл хахадай турша соо дүүргэхэ гэжэ Ленинградай, Ленинградска областиин ажалшад шиидэнхэй. Энергетикэдэ, хара ба үнгэтэ металлургида, горно ба химическэ промышленностьда, арадай ажахын бусад шухала hалбаринуудта хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ үгэдэг предприятинуудай үйлэдбэрилгын бүри хурдан түргэн ургалта хангагдаха.

Ленинградайхид продукци худалдалгын, шухала шухала зүйлэй эдлэл хэрэгсэлнүүдые бүтээлгын талаар 1972 онойнгоо түсэбые болзорhоонь урид, декабриин 25-да дүүргэжэ, промышленностьдахи ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабария 30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, ССР Союзай 50 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гэжэ шиидээ. 530 шэнэ түхэлэй техникэ ухаалан бүтээхэ, олон янзын продукци түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилхэ гэжэ хараална.

Ленинградайхид юhэдэхи табан жэлэй турша соо хүдөө ажахын хүгжэлтые бүри түргэдхэхэ, индустрижүүлхэ, хэдэн олон хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гэжэ шиидэнхэй. Колхозууд, совхозуудтахи үйлэдбэрилгын хэмжээн 36 процентээр, тэрэ тоодо hүнэй—55, мяханай—12, үндэгэнэй—35 процентээр нэмэгдэхэ болоно. Продукци үйлэдбэрилгын бүхы ургалтань ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үндэhөөр лэ түйлагдаха.

Түсэбтэ табан жэлэй турша соо Ленинградта, область дотор 16.2 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые. худалдаа наймаанай 77 центр ба ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадуудые бариха. Шэнэ кино театрнууд, магазинууд, столовонууд, ресторанууд, кафенүүд, ажаhуудалай байшангууд, ательенүүд, мастерскойнууд 1972 ондо ашаглалгада оруулагдаха.

1972 оной түсэбые, юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула ленинградайхид шухала бүхы юумэ хэхэ, КПСС-эй XXIV съездын табиhан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулха байха гэжэ уялганууд доторнь хэлэгдэнэ. (ТАСС).

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ХОРИҺОО МЭДЭЭСЭНЭ

АРАДАЙ УНИВЕРСИТЕТ

Энэ намар аймагай түбтэ экономико, соёл сурталай асуудалнуудые, мүн хуули, эрхэ шудалха факультедүүдтэй арадай университет нээгдэһэн юм.

Совет эрхэ, хуули шудалха факультедтэ совхоз, леспромхозуудай профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэнэр, мүн нүхэрэй сүүдүүдэй, арадай хиналтын бүлэгүүдэй түрүүлэгшэнэр, арадай дружинануудай командирнууд, ажахынуудай кадрнуудай таһагуудай начальнигууд һуралсана.

Һүүлшын хэшээл дээрэ Буряадай АССР-эй юстициин министрэй орлогшо Б. С. Бальжинимаев ажалшадай дунда совет хуули, эрхэ тайлбарилан ойлгуулха, республикын прокуратурын таһагые даагша А. Ф. Байбородин — социалис зөөри үбэршэлһэнэй түлөө харюусалга тухай хөөрэжэ үгөө. Аймагай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ Е. Д-Б. Цырендоржиев «Ажалай договор ба хүдэлмэриин саг» гэһэн асуудалаар лекци уншаһан байна.

Совхозуудай главна агрономууд, зоотехнигүүд, ветеринарна врачнууд, экономистнар, бухгалтернууд, мелиораторнууд, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд экономическа эрдэмэй факультедтэ һуралсадаг. Гүрэнэй банкын районно отделениие эрхилэгшэ Д. Ц. Цыдыпов «Банкһаа зээлээр абаһан мүнгэ зөөри ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ тухай» лекци тэдэнэртэ уншаа. Үйлэдбэри дээрэ тоо бүридхэлгэ эмхидхэхэ, хүдөө ажахын продукциин үнэ сэн тооложо гаргаха асуудалнуудта Үдын совхозой главна экономист Н. Н. Челондаев тогтобо.

АЖАЛШАДЫЕ ҺОНИРХУУЛБА

«Знание» бүлгэмэй республиканска отделениин бүлэг лекторнууд манай аймагай ажахынуудаар хэдэн үдэрэй туршада айлшалжа, малшад болон модошодто, механизаторнууд болон алба хаагшадта һонирхолтой лекцинүүдые уншажа, тэдэниие баясуулба.

Зүүн Сибириин культурын институдай багша Ю. И. Рубцов, Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Н. О. Олзоева гэгшэд КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй III сессиин дүнгүүд тухай, манай ороной уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые уншаба. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд Л. Б. Базарон, Г. П. Доржин, Л. Б. Дандарон гэгшэд эрдэм, техникын шэнэ һонин, хүгжэлтэ тухай, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые уншаа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

ЛЕКТОРНУУДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

«Знание» бүлгэмэй районно отделениин гэшүүдэй ээлжээтэ XI конференци болобо. Правлениин хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл тэрэнэй түрүүлэгшэ Б. С. Шойжонов хээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ олон хүн хабаадаа.

Районно отделениин правлениин, шалгалтын комиссиин шэнэ состав, республиканска конференцидэ делегадууд һунгагдаа.

Г. ХОГОЕВ.

ТОГТООЛ АБТАА. ДҮҮРГЭЛТЭНЬ ЯАЖА ХИНАГДАНАБ?

ПАРТИЙН АЖАБАЙДАЛ

(КПСС-эй Советскэ райкомой пленумһээ тэмдэглэл)

Партийна хүтэлбэрилхы органуудай заабари болон тогтоолнуудай, тэрэшэлэн өөһэдынгөө абаһан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһые ходо шалгажа байха гээшэ партийна организацинуудай бэелүүлхэ түрүүшын уялгата хэрэг болоно. Партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинан шалгаха элдэб янзын аргашье бии. Энэ талаар дүй дүршэлөөр баян болоһон партийна организацинуудшье олон.

Жэшээнь, Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой партийна организацида энэ хэрэг һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Хамтаараа зүбшэжэ абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо шалгалта шадамараар бэелүүлжэ байдаг. Суглаанда һайнаар бэлдэхэ, тоб гэмэ, тодо һонор шиидхэбэри баталан абаха ябадал саашанхи хэрэгтэ һайнаар нүлөөлдэг. Тиимэһээ энэ хэрэгтээ анханһаа һайн эхи табина, хиналта зүбөөр эрхилхэ үндэһэ байгуулна.

Абтаһан шиидхэбэри дүүргэхэ хэрэгтэ сэхэ хабаатай ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, цеховой парторганизацинуудай секретарьнарай, жиирэй коммунистнуудай тоосоон партийна суглаан дээрэ, партбюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэдэг гурим эндэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тиихэдэ захиргаанай ажал ябуулга хинаха эрхэтэй партийна комиссинуудай гэшүүд шалгалта хэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадуулагдадаг юм.

Тогтоолнуудай заагдаһан болзор соогоо хэр хүсэндөө хүрэхээ байһыень шалгаха хүдэлмэридэ коммунистнуудые олоор хабаадуулха, тэдэнэй элэбхи дэбжээхэ, зоригжуулха асуудалда эндэхи партбюро анхаралаа онсо хандуулдаг байна. Тингээдшье заводой партбюро (секретариинь нүхэр Корягина) эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри аша һайнтайгаар ябуулдаг. Партийна нүлөө үргэдхэхэ зорилгоор коммунистнуудаа үйлэдбэриин гол гол участогуудта зүбөөр хубаарилан табижа шадаа. Тингэжэ партийна бүлэгүүдые, партийна цеховой организацинуудые олон болгоһон байха юм. Эндэ гурбан партийна комисси хүдэлнэ.

Партийна тогтоолнуудай дүүргэлтын хойноһоо шалгалта зүбөөр эмхидхэдэг байһанай, дүүргэлтын түлөө коммунистнуудай, тушаалта пюурнууд болон мэргэжэлтэдэй харюусалга дээшэлүүлһэнэй аша үрэ ехэ. Мүнөө заводой коллектив ажал болон үйлэдбэриие эрдэм ухаанай үндэһөөр эрхилхэ хүдэлмэри үргэнөөр, урагшатайгаар ябуулжа байнхай. Үйлэдбэриингөө үрэ дүнгөөршье бодоходо, тус завод районой түрүү предприятинуудай нэгэн шуу.

Иимэ һайн жэшээ һая болоһон үнгэрһэн КПСС-эй Советскэ райкомой пленум дээрэ дурдагдаба. Тэрэ пленум дээрэ партийна хүтэлбэрилхы органуудай болон өөһэдынгөө абаһан шиидхэбэринүүдые хинан шалгаха ленинскэ эһо гурим бэелүүлхэ талаар районой партийна организациин үмэнэхи зорилгонууд тухай дэлгэрэнгы элидхэл КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь С. П. Булдаев хэһэн байна. Тиихэдээ дээрэ дурсагдаһан партийна организациин ябуулдаг хүдэлмэриие ингэжэ жэшээ болгон харуулба бшуу. Тэрэшэлэн хэлхээ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин, облпрофсоведэй, Буркоопсоюзай правлениин аппарадай, республикын Хүдөө ажахын министерствын болон бусадай партийна организацинууд парти доторой энэ шухала хүдэлмэриие гурим журамтайгаар, саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ байдаг гэжэ тэмдэглэгдээ.

Гэхэ зуура зарим партийна организацинуудта, тусхайлан дурдабал, багшанарай институдай, аэропортын, гүрэнэй типографиин болон бусад партийна организацинуудта абаһан тогтоолнуудай дүүргэлтын хойноһоо хиналта бэелүүлгэ тон хангалтагүй. Эдэ парторганизацинуудта болоһон суглаануудай шиидхэбэринүүд даншье һаа юрэнхы, хооһон удхатай, дүүргэлтыень шалгахын аргагүйгөөр бэшэгдэһэн байдаг. Үнгэрхэдөө, партийна суглаа зарлаха болзор эбдэгдэнэ, үсөөн коммунистнуудай хабаадалгатайгаар суглаагаа үнгэргэнэ. Олон коммунистнууд түхэреэн жэл соо суглаан дээрэ үгэ хэлэдэггүй.

Районой партийна организацинуудта шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгаха хэрэгтээ мүнөө ямар зэргын байдалтай байһан тушаа гүнзэгы шэнжэлэл хэхэтэй хамта, районоймнай советскэ болон ажахын органууд дээдэ органуудай, мүн өөһэдынгөө шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хэр зэргээр шалгана, болзор соонь заатагүй бэелүүлхын тула ямар зэргын хэмжээ абадаг байһыень тодорхойлон харуулаа. Тиихэ зуура энэ хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тушаа онсо анхаралаа табяа.

Элидхэлшэшье, мүн элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн нүхэд партийна шиидхэбэринүүдые тогтооһон болзор соонь дүүргэлтэ болгохын түлөө эрилтэ шангадхаха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ, шалгалтын хүдэлмэридэ партийна эдэбхитэдые, илангаяа партиин райкомой гэшүүдые олоор хабаадуулха шухала гэжэ тэмдэглээ. Тэрэнь зүб. Юуб гэхэдэ, үнгэрхэдөө, партиин райкомой зарим гэшүүд партиин райкомой пленумэй, бюрогой заседаниин зүбшэн хэлсэхэ асуудал бэлдэлгэдэ, шалгалта хэлгэдэ оройдоо хабаадаагүй байдаг байшоо.

Зарим партийна организацинуудай эмхидхэн ябуулдаг боломоор дүй дүршэл со… ногүй, тэрэниие бүгэд… болгохо гэжэ партиин райк… доногүй гэжэ тэмдэглэгд… дын органуудайшье, … гээшье абаһан тогтоолнууд… тийна организаци хэр зэр… гэжэ байһан тушаа секр… тоосоое райкомой али нэг… дээрэ шагнажа, зохихо … үгэжэ байдаг һаа али зэр… туһатай хэрэг болохо, хар… дээшэлүүлхэ байгааб. Тэд… юумэн хомор: Тобшолон х… парторгнуудай һурал… партиин райкомой зүгһөө … һулаар хандуулагдана. Н… партгруппоргнуудые, цех… тийна организацинуудай … тарьнарые, партийна орга… нуудай секретарьнарые, п… комиссинуудай түрүүлэгш… партийна хүдэлмэриин д… шэлдэ һургаха, тэдэнэй мэ… дээшэлүүлхэ эрилтэ саг … пленум дээрэ табигда… һайшаалтай.

Г. ЦЫРЕТОР…

Ринчин Жамсарановна Доржиева Захааминай аймагай Далахайн совхоздо олон жэлэй туршада һаалишанаар ажаллана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Ринчин Жамсарановна хаража байһан 18 үнеэдһээ 26337 килограмм һү һааба. Ингэжэ энэ нүхэрнай нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1446 килограмм һү һаагаа. Мүн Доржиева үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлээ. Ажалдаа амжалта туйлаһан дүй дүршэлтэй энэ һаалишанай дүрэ зураг Хүндэлэлэй самбарһаа һаладаггүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Р. Доржиева.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

МЕХАНИЗАТОР АЛДАРТАЙ

Ноёхон нютагта үнинэй механизатор Дашидондок Гыденович Дылыков ажаһуудаг. Энэ нүхэр Модон-Заха, Мэргээстэ, Залаагай таряалан дээгүүр хабартаа «булад агтые», намартаа «талын онгосые» 25 жэлэй туршада жолоодожо, хэһэн ажалынь тоолошогүй ехэ байха. Коммунист Дашидондок Гыденовичые элдин уужам Ноёхон нютагта таниха мэдэхэгүй хүниие олохонь бэрхэтэй байха. Нүхэр Дылыков үнэн сэхэ ажал хэрэгүүдээрээ нютагтаа мэдээжэ болоһон намтартай.

Дашидондок Гыденович хэжэ байһан ажалдаа үльгэр жэшээ харуулхаһаа гадна, олон жэлдэ олдоһон дүй дүршэлөө залуу механизаторнуудта дамжуулан үгэдэг гуримтай юм. Жэлэй дүрбэн сагта механизатор нүхэр Дылыков хэжэ байһан ажалаа бүтээсэтэйгөөр, саг болзортонь дүүргэдэг заншалтай. Мүнөө үедэ тэрэ Залаагай һү һаалиин гүүртэдэ трактор жолоодоно. Гүүртэдэ хэхэ ажал барагдаха бэшэ даа. Хээрэһээ үбһэ хулһа шэрэхэ, шэбхэ шабааһа гаргахаһаа эхилээд, хэхэ ажал эндэ лашахаб. Тус гүүртын һаалишад ажахы дотороо хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг юм.

— Даажа абаһан хүдэлмэридөө үнэн зүрхэнһөө оролдохо гээшэ тон шухала. Эршэ зоригтойгоор хүдэлһэн хүн заатагүй һанаһандаа хүрэдэг гээшэ ааб даа. Саг үргэлжэ өөрынгөө мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Энээнгүйгөөр холо ошохогүйт, — гэжэ залуушуулда Дашидондок Гыденович хэлэдэг юм.

Механизатор бүхэн даажа абаһан оньһон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гэжэ оролдодог шуу. Энэ нүхэрнай үдэр, час бүхэниие гүйсэд хэрэглэхэ гэжэ оролдодог. Хамтын ажалые оньһон техникын хүсөөр хэхэ хүдэлмэридэ Дылыковэй аша габьяань ехэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

1971 оной дүнгөөр нүхэр Дылыков аймаг соогоо түрүү механизаторнуудай тоодо ороһон юм. Ажалдаа амжалта туйлаһанайнгаа түлөө партиин райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа.

С. БИЛИКТУЕВ.

Сэлэнгын аймаг.

ЭКОНОМИКО МЭДЭХЭДЭ АЖАЛШЬЕ УРАГШАТАЙ

Улаан-Үдын Октябрьска районой коммунистнууд ба ажалшад «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые халуунаар һайшаан угтаа. Юундэб гэхэдэ, коммунис байгуулалтын мүнөөнэй үеын научно-техническэ дэбжэлтын хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, экономико һайжаруулха тухай асуудалай партиин, гүрэнэй гол зорилгонуудай нэгэн болоод байхада кадрнуудай, мүн ажалшадай экономическа бэлэдхэл тухай асуудал тон ехэ удха шанартай болоод байна бшуу. Эдэ бүгэдые хараадаа абан, КПСС-эй райком экономическа һуралсал тухай партиин ЦК-гай тогтоолой гарамсаар хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, предприятинууд болон барилгануудай профсоюзай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй зүблөө зарлажа, һуралсалай 1971—1972 ондо экономическа һуралсал эмхидхэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байна. Тиихэдэ үшөө октябрь һарада энэ асуудалаар үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй семинар болоһон юм.

Мүнөө район доторнай экономическа һуралсалай 22 һургуули нээгдэнхэй. Тэрэшэлэн марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалдаг 15 һургуулида политическэ экономи шудалагдана.

Улаан-Үдын Ленинэй ордентэ мяха-Консервын к о м б и н а д т а СССР-тэ коммунизм байгуулгын экономическа асуудалнуудаар теоретическэ семинар хоёрдохи жэлээ хүдэлнэ. Үнинэй, дүй дүршэлтэй пропагандист Г. Шумилов энэ семинарые хүтэлбэрилдэг юм. Тус семинар комбинат соогоо кадрнуудай экономическа һуралсалые эмхидхэхэ гол һургуули болонхой. Мяха-консервын комбинадай партком предприятиингаа цехүүд ба таһагуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ зорюулан, «КПСС-эй XXIV съезд ажахые хүтэлбэрилгын гуримые нарижуулха тухай» гэһэн саг үргэлжын семинар энэ жэлдэ эмхидхээ. Тус семинарта хабаадагшад комбинадайнгаа үйлэдбэриин ямар нэгэ һалбариин хүгжэлтэ, дутуу дундануд тухай үргэнөөр зүбшэн хэлсэдэг, хэшээлнүүдынь һонирхолтойгоор үнгэрдэг байна.

Коммунис ажалай һургуулинуудта байгша ондо нилээд ехэ анхарал хандуулнабди. Коммунис ажалай 80 һургуулида 3 мянга шахуу хүн һуралсана. Эдэ һургуулинуудта һуралсагшад политическэ, экономическа, морально-этическэ асуудалнуудые шудалхатайгаа хамта, предприятиингаа экономикотой, үйлэдбэриин дүй дүршэлтэй танилсаха арга олоһон байна. Эдэ һургуулинууд социалис мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалдаа коммунис ёһоор хандажа һургаха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлнэ бшуу. Манай районой партийна организацинууд коммунис ажалай һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдые шэлэжэ абаха, томилхо асуудалда горитой анхарал хандуулаа. Коммунис ажалай һургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэдэй 52-ынь дээдэ һургуулитай, 61 хүниинь партиин гэшүүн юм. Тэдэнэй олонхинь пропагандистын хүдэлмэриин баян дүй дүршэлтэй зон.

Коммунис ажалай һургуулинууд 1971—1972 онуудта ВЦСПС-эй Президиумэй дурадхаһан программа болон һуралсалай түсэбөөр ажаллана. Эдэ һургуулинуудай хэшээлнүүд үнгэргэгдэхэдөө, предприятиин, цехэй, бригадын, участогай үйлэдбэриин онсо зүйлнүүд, шагнагшадай бэлэдхэл хараада абтадаг юм. Тэрэшэлэн 8-дахи автобазын партийна организаци ажал хүдэлмэриингөө онсо зүйлнүүдые (жолоошолой холын замда командировкодо ошодог ушарые) хараадаа абажа, һарадаа нэгэ дахин экономическа асуудалаар конференци үнгэргэдэг. Тэрэ конференци дээрэ элидхэлнүүд шагнагдажа, түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг. Коммунис ажалай һургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэд һүүлээрнь шагнагшын ямар бэлэдхэлтэй болоһые шалгажа, зачёт табидаг. Жэшээлхэдэ, байгша оной ноябриин 16-да болоһон технико-экономическа конференцидэ хабаадагшад 4 элидхэл шагнаба. Автобазын директор Л. И. Бережнойн «КПСС-эй XXIV съезд хүдэлмэришэдэй экономическа һуралсал тухай», автобазын хангалгын таһагай начальник Г. И. Обуховой «Материально-техническэ хангалгые эмхидхэлтэ ба түсэблэлгэ», автомашинануудые ашаглалгын таһагай начальник М. С. Сухаревай «Траспортда зүбөөр түсэблэлгэ тухай» элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Мяха-консервын комбинадта коммунис ажалай 20 һургуули эмхидхэгдэнхэй. Тэндэнь 1.000 шахуу хүн һуралсана. Эндэ хэшээлнүүд саг үргэлжэ һонирхолтойгоор үнгэрдэг. Гэхэтэй хамта, шагнагшадай дундаһаа коммунис ажалай ударнигуудай, ухаалан зохёогшодой тоо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үе сагтай сасуулбал, 19 процентээр дээшэлээ.

Буряадай мебельнэ, модо б… соруулгын комбинатта комм… ажалай һургуулинууд хүн… болонхой. Байгша ондо эндэ шагнагшадтай 16 һургуули… хидхэгдээ. Цехүүдэй нача… гууд гол түлэб эдэ һургуул… дые хүтэлбэрилнэ. И. И. Х… вич, С. Ф. Комаров гэгшэдэй… тэлбэрилдэг һургуулинуудта… шээлнүүдынь холо һонирхо… гоор үнгэрдэг болонхой.

Энэ жэлдэ дунда шатын х… бэрилэгшэдэй экономическа … ралсалда ехэ анхарал хандуу… даха байна. Юундэб гэхэдэ, … һээ урид мастернууд, брига… нуудай һуралсал тухай зар… мартадаг байгаабди. Үнэн … эдэ нүхэднай үйлэдбэритэй … холбоотой зон шуу. Дунда … тын хүтэлбэрилэгшэдэй һура… лай талаар олоһон дүй дүр… шэнжэлэн үзэжэ, тараан д… рүүлжэ байнабди.

Нооһо угаадаг фабрика, … сэмэ… ын фабрикануудта экон… ческа конференци үнгэр… заншалта ябадал болонхой. … гаданууд болон цехүүд соонь … номическа темэдэ зорюулаг… лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэрг… дэг. Эдэ хэмжээ ябуулгану… бэелүүлгэдэ дунда зэндаанай … тэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр … баадаг.

Районой зарим предприяти… лай агитаторнууд болон поли… форматорнууд ажалай түрүү … арга, социалис мүрысөөнэй … хидхэл, гүрэнэй зөөри алмаха… гамтайгаар гаргашалха тухай … мэнүүдээр тусхай хөөрэлдөө… дые хэдэг байна. Энэ хүдэлмэ… мүнөө 179 хүн хабаадуула… Тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ КП… эй XXIV съездын, СССР-эй … ховно Соведэй III сессиин м… риалнууд горитой һуури ээ…

Пропагандистнуудай һура… экономическа һуралсалда ха… тай харуулан ойлгуулха хэрэ… бэлдэхэ гэхэ мэтэ асуудалнуу… манай райком, партийна орг… зацинууд мүнөө шиидхэжэ ба… хай.

Экономическа һуралсалай … лаар олоһон дүй дүршэлөө … солхо, тэрэнээ бүхы үйлэдбэр… коллективүүдтэ нэбтэрүүлхэ … шэ партийна организацину… гол зорилго болоно.

Н. АЛТАЕВ,
КПСС-эй Октябрьска райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛҺЭНЭЙ АШААР

«Электромашина» заводой коллектив шэнэ табан жэл соо үнгэрһэн табан жэлэйхиһээ 49 процентээр ехэ продукци бүтээн гаргаха түсэб зохёонхой. Заводоймнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хии талаһаа абаад лэ нимэ зорилго урдаа табяа бэшэ ааб даа.

— Мэргэжэл түгэс хүдэлмэришэд оньһон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, һайн шанартай продукци бүтээн гаргадаг ха юм. Тиимэһээл хүдэлмэришэдэй шадабари дээшэлүүлхэ, хэдэн ондоо мэргэжэл шудалха хэрэгтэнь туһа хүргэхэ гэжэ ехэ оролдодог байнабди, — гэжэ электромеханическа цехэй штамповочно участогай мастер Федор Гаврилович Брянский хөөрэнэ.

Тэрэнэй даадаг участогай хүдэлмэришэд хоёр-гурбан янзын мэргэжэл шудалһан байха юм. Нэгэ зэргэ хэдэн станок дээрэ хүдэлжэ шадаха зон. Жэшээлхэдэ, Татьяна Дозгорова урданьшье шорой бог сэбэрлэдэг, ехэнхидээ хамһабариин хүдэлмэри хэдэг бэлэй. Тэрэ өөрынгөө дураар 16 ба 315 тонно хүсэтэй пресс-станогуудые хүдэлгэхэ, электро-гагнуури хэхэ, электродвигательнүүдые шэрдэхэ мэргэжэлнүүдые шудалһан байха юм. Мүнөө тэрэ эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн болонхой. Энэ участогай хүдэлмэришэд һүүлэй үедэ ажалайнгаа бүтээсые горитойхоноор дээшэлүүлжэ, һайн шанартай продукци бүтээн гаргана. Участогтань коммунис ажалай, Совет засагай 50 жэлэй ойн нэрэ зэргэнүүд олгогдоһон байна.

Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша, ухаалан зохёогшо Филипп Меркулович Овчинников слесарьнүүдэй бригадые үнинһөө хойшо хүтэлбэрилдэг. Эдэнэр штамп хэдэг пресс-станогуудые заһабарилдаг юм. Энэнь тон харюусалгатай ажал гээшэ ааб даа. Жэшээлхэдэ, электродвигательнүүдтэ хэрэгтэй деталь бүтээдэг пресс-станок 10 мянган түхэрнгэй сэнтэй. Станогые һайн шанартайгаар заһабарилхын тула үндэр мэргэжэлтэй, дүршэлтэй бэрхэ слесарь хэрэгтэй болоно ха юм. Энээниие Филипп Овчинников һайн ойлгоно. Тиимэһээл хүдэлмэришэдэйнгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхэ гэжэ ехэ хүсэл оролдолго гаргадаг. Мүнөө бригадын слесарьнууд булта хэдэн ондоо мэргэжэл шудаланхай юм. Энээнэй ашаар слесарьнууд ажалай саг үрэ ехэтэйгээр ашаглана.

Үйлэдбэридөө шэнэ онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхын хажуугаар мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн хүдэлмэришэд ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлнэ. Һара бүри даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, мүнгэн шангаар урмашуулагдана. Жэшээнь, штамповочно участогай хүдэлмэришэдэй салин хүлһэниинь һүүлэй үедэ 16,5 процентээр дээшэлээ.

Заводой энергомеханическа цехэй хүдэлмэришэд хэдэн ондоо мэргэжэл шудалха хэрэгтэ мүн лэ ехэ анхарал табина. Тус цехэй хүдэлмэришэн А. Парфенова слесариин, шлифовщигой мэргэжэлнүүдые шудалһан байха юм. Харин А. Сильченко оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха слесариин, мүн токариин мэргэжэл шудалһан.

Кран бүтээлгын цехэй зарим хүдэлмэришэд дүрбэ-табан ондоо мэргэжэл шудалһан байха юм. Жэшээлхэдэ, М. Мордовский, Д. Сельверов, М. Холодков, Г. Тимофеев гэгшэд слесариин, электро-гагнууршанай, токариин болон бусад мэргэжэлнүүдые шудаланхай.

Шудхалгын цехтэ хүдэлдэг Виктор Власовай бригадын гэшүүн бүхэн «Социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэһэн СССР-эй электромеханическа промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай тэмдэгүүдээр шагнагдаһан байха юм. Ямар юумэ хэһэн хадаа эдэнэр иимэ үндэр шагналда хүртэбэ гээшэб? Бригадынь гэшүүд хэб хэхэ, алюминь, зэд хайлуулха, шудхагдаһан детальнуудые шоройһоонь сэбэрлэхэ мэргэжэлнүүдые шудалһан. Эдэнэр алишье ажал хэхэдээ үндэр бүтээсэ туйлаһан лэ байдаг. Бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаана. Эдэнэр оло дахин мүнгэн шангааршье урмашуулагдаһан.

— Үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдөөр ажал хэхэдэ амар.

Хэб гү, али шудхалаа хэхыень бригадын алишье хүдэлмэришэндэ даалгахада, хэхэ юумэеэ эрхим шанартайгаар бүтээһэн лэ байдаг, — гэжэ тус цехэй нүгөөдэ бригадын бригадир Бадматар Цымбылов хөөрэнэ.

Тэрэнэй даадаг коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн бригадада 6 хүн хүдэлдэг. Эдэнэр булта хүдэлмэриин хэдэн ондоо мэргэжэлтэйнүүд. Хэрбээ эдэнэй эрхим мэргэжэлтэд байгаагүй һаа, бригададанъ 10 хүн хүдэлхэ ёһотой һэн. Цымбыловэй бригадын хүдэлмэришэд байгша оной эхинһээ хүдэлмэриин 1 мянган часай саг арьбалһан байха юм. Үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэйнгээ ашаар продукци бүтээн гаргаха жэлэйнгээ даабари болзорһоонь холо урид дүүргэһэн юм.

Һүүлэй үедэ заводоймнай цехүүд соо орёо нарин бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд, станогууд, приборнууд, автомадууд олоор тодхогдоно. Энэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тула эрхим мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд хэрэгтэйл болоно даа. Манай заводто энэ асуудал тон зүбөөр шиидхэгдэнэ гээд тэмдэглэмээр. Мүнөө заводой олонхи хүдэлмэришэд хоёрдохи мэргэжэл шудаланхай. Һүүлэй үедэ заводой дэргэдэ токарь-фрезеровщик, слесарь-жестянщик, гагнуурша-фрезеровщик гэһэн мэргэжэл шудалха кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Хүдэлмэришэд олоороо һурана. Тингэжэ мэргэжэл шадабаряа мулиһэн, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлһэн хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр бүтээн гаргана, ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлнэ.

Тиимэһээ «Электромашина» заводой коллектив һара бүри даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг. Эдэнэр шэнэ табан жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ байха.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой салин хүлһэнэй таһагай ахалагша инженер.

Жэлэй туршада миллион дальбараануудые тэжээхын тулада Уфа городой хажу… шубуунай шэнэ фабрика баригдажа, ашаглалгада үгтэхэ дүтэлөө. Инкубаторта бии бо… һон дальбараануудые тэжээлэй цехтэ үгэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ шубуунай фабрикада.

ТАСС-ай фотохронико.

СОЁЛОЙ ХОЁР ЖЭЛЭЙ ДОБТОЛГО

БУЛТАНАЙ НАНГИН ХЭРЭГ ЛЭ

Буряадай АССР-эй тогтоhоор ... жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюул..., республикын Министрнүүдэй ... соёл культура хүгжөөхын ... hуурин тосхонуудые болбосон ... болгохо талаар хоёр ... добтолго соносхоhон юм. ... жэлнүүдтэ хугасаа соо ... аймаг дотор ехэ ажал хэр... байна. Жэшээ болгон, ганса ... сомоной газар дээрэ хүн ... ёhотойб гэжэ хаража үзэ... hонирхолтой. Энэ талаар ... ажал тухай хэлсэhэн Ор... сомоной Соведэй сесси ... зүбшөөгдөө, хэмжээ ябуул... баталагдаhан юм. Тиигэжэ Орлик тосхондо хоёр ... дүрбэн гэр, 320 хүнэй ... hургуулиин байшан, 100 ... байха саад-ясли, пио... байшан, хүүгэдэй ... 4 талмай, нютагай аршаан ... 40 хүнэй байха амаралтын ..., пионернүүдэй лагерь, банн ... бусад барилганууд хэгдэ... Тэрэнhээ уламжалан, Орлик ... албан газарнууд, үйлэд..., хүнүүдэй ажаhуудаг гэр ... хорёологдохо юм. Гадна Аха голой Орлик шадархи ... бэхижүүлхэ хүдэлмэ... ябуулагдаха. Тосхоной гудам... харгынууд заhабарилагдаха, hайжаруулагдаха, гудамжа... гэрэлтүүлэгдэхэ, 2500 метр утатай тротуар баригдаха, 400 дүрбэлжэн метр талмайтай сэсэрлиг бии болгогдохо, олон тоото модод, hөөг hуулгагдаха гэжэ сессиин шиидхэбэри соо хэлэгдэнэ.

Орлигой сомоной Соведэй мэдэлдэ «Коммунизм» колхоз байдаг. Хоёр жэлэй добтолгын үедэ энэ ажахыда 4 шэнэ гэр, 2-дохи бригадада клуб баригдаха түсэбтэй. Мүн колхозой бүхы малшадай гэр байрануудта Ильичэй лампочканууд ялаха юм.

«Коммунизм» колхозой ажалшад хамтынгаа суглаан дээрэ хоёр жэлэй добтолгодо бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, хүн бүхэн энэ хүдэлмэридэ хүбитэеэ оруулха зэргэтэй гэжэ хэлсэhэн байха юм.

Соёлой добтолгын үедэ хэхэ ажал угаа ехэ. Мүнөө сагhаа барилгын модо бэлдэхэ, байрадань шэрэхэ, модо хюрөөдэхэ ажал ябуулагдажа байна. Намар байхада колхоз, эмхи зургаанууд энэ ажалые эртэнhээ эхилхэбди гэжэ найдуулhан, социалис уялганууд дыешье абаhаниинь эли hанагдана. Теэд сагнай сахилгаан түргэнөөр үнгэржэл байна. Хараалhан түсэбүүдээ бэелүүлхын тула ажалаа эхилхэ саг туланхай. Энэ талаар колхозой правлени, эмхи зургаануудай ударидагшад эмхидхэлэй ажал ябуулха зэргэтэй.

Энэ үбэлhөө эхилжэ барилгын модо бэлдэхэ, байрадань асарха гэhэн уялгануудые «Коммунизм» колхозой правлени (нүхэр Аюшеев Г. Н.), ажаhуудалай комбинат (нүхэр Арданов В. Л.), ПДУ-2216 (нүхэр Нарсанов С. Д.), «Окинский» хэрэ гүрэнэй олзобарилгын ажахы (Сымбелов Б. А.), Орлигой дунда hургуули (нүхэд Дамбинов В. Н., Петрова Э. Л.), аймагай больница (нүхэр Олзоевич В. Д.) абаhан юм.

Хоёр жэлэй добтолгын үедэ ажалай урагшатай ябаа хада аймагаймнай түб — Орлик тосхон тухал шарайгаа хубилгаха, танигдахааргүй болохо байха даа.

Тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ бүхы эрхэтэдэй хабаадалга ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Теэд энэмнай холодоо хүнэй hанаhаар бэшэ ха юм. Жэшээнь, Орлик тосхоние болбосон түхэлтэй болгохо талаар жэл бүри хэдэн зуугаад модод hуулгагдадаг. Үйлсэнүүдые зүбшүүлэн, hургуулиин байшан тойруулан модод hуулгагдадаг. Теэд энэ хүдэлмэридэ тосхоной ажаhуугшад бултадаа хабаададаггүй. Нэгэ хэдэн хүн машинаар ябажа модо hуулгадаг. Теэд нэгэ хэдэн жэл соо hуулгагдаhан модод үнгэргэн, тэдэ мододые ямаад гү, али үхэр эдижэрхиhэн байдаг. Орлигой дунда hургуулиин гэзаахи хэхэ талмай дээрэ хоёр жэлэй саада тээ нилээд олон модод hуулгагдаа, hайн ургажа байгша бэлэй. Теэд мүнөө харабал, тэндэ нэгэшье үгы. Тэдэ hуулгагдаhан модод хухархань хухаяа, мал гэшхэхэнь гэшхээ. hургуулиин тойроод hайн хорёо бии hэн. Теэд тэрэнь алишье сагта хаагдахагүй, эндэ тэндэ эбдэржэ, нүхэ hүбэ болошоhон юм.

Гадна барилга эрхилдэг коммунальна комбинат гэр байрануудые муу шанартайгаар барина. Эндэ барилгашадай дунда хүмүүжүүлгын ажал, социалис мүрысөөн hулаар эмхидхэгдэнэй хойшолон гэжэ хэлэхээр. Тэдэнэй баридаг гэр айлhан гэрнүүд эндэ тэндэ элайжа салжа байха юм. Хүнүүдэй зөөжэ ороhон хойно хэдэн hара болоод заhабарида орохо ушарнууд яhала олон үзэгдэдэг юм.

Соёлой хоёр жэлэй добтолго хадаа ехэ удха шанартай. Энэ хэрэгые урагшатайгаар ябуулхын тула нютагай Соведүүдэй депутадууд, коммунистнууд, ВЛКСМ-эй гэшүүд, пионернууд, бүхы эрхэтэд оролдохо ёhотой.

Алларта ойдо Орлик тосхоноо танигдашагүй гоё сэбэр болгохо хэрэг тэндэ ажаhуугшадай, ажаллагшадай нангин уялга лэ.

В. ГАЛСАНОВ.

Аха.

Хүн бүхэндэ—дунда эрдэм

ДЭРЭСТЭЙН ҺУРГУУЛИ ДЭБЖЭЛТЭТЭЙ

Һаяхан боложо үнгэрhэн ...ССР-эй Верховно Соведэй III ...сси дээрэ баталагдан абта... юhэдэхи табан жэлэй түсэб ...тор нигэжэ хэлэгдэнэ: «1971—1975 онуудта залуушуулые ...рэнхы дээрэнь дунда эрдэм...эй болгохо хэрэгые бэелүүлхэ ...ухала». Энэ хадаа hургуули ...хэнэй урда табигдаhан зорил... мүн. Нютаг нютагта байhан ...ргуулиин ажалые сэгнэхэдээ, ... бүри хэр олон залуушуу...ые дунда эрдэмтэй болгожо ...аданаб гэжэ харалсаха бшуу. ...үнөө үеын hургуулиин hурал...л-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ...даа шаби бүхэнөө 10 класс ...үргүүлхэ гэhэн зорилгодо тү...лхэ ёhотой.

Манай республика дотор тэ... зорилгоёо яhала зүбөөр ойл...оhон hургуулинууд гэхэ гү, али ...талбэрилэгшэд олон. Жэ...нь, Зэдын аймагай Дэ...стэйн дунда hургуу...иин (директорынь — Ш. Г. ...атожапов) мүнөө жэл... 8 класс дүүргэhэн 47 hу...гшадайнь 31-ниинь юhэдэхи..., зургааниинь техникумдэ, до...ониинь үдэшын hургуулида ...урана. Энэ юу харуулнаб гэ...дэ, hуралсал-хүмүүжүүлгын ...үдэлмэриин hайн үрэ дүнтэй, ...агшанарай оролдолгын дэмы ...осороогүй байhые гэршэлнэ.

Тэрэ нютагта hургуулиин на...анай бүхы үхибүүд hурана. ...урагшадай 97 процентнь муу ...элтэгүй. Бүгэдэ ниитын ...рэнхы дунда эрдэм бэелүүл... асуудалые hургуули нютагай партийна, совет организацинуудтай хамта шиидхэдэг байна.

Дэрэстэй hууринай тэг дунда hургуулиин шэнэ байшан баригдаа. Уужам классууд, спортын зал, лабораторинууд — бүхы юумэн хүнэй нюдэ баясуулна. Үргэн сонхонуудаарнь гэрэл элбэгээр ороно, ууралаар халаагдадаг хадань дулааншье. Шэнэ hургуулиин баригдахада, хори мянган түхэригтэ hуралсалай элдэб хэрэгсэл абтаа юм. Эдэ бүхы хэмжээнүүд бүгэдэ ниитын дунда hуралсал бэелүүлхэ, мүн шэнэ программаар хүдэлхэ бүхы арга олгоно бшуу.

Ниитэдэ туhатай ажалда hурагшадаа эдэбхитэйгээр бэлдэхэ гээшэ hургуулиин багшанарай коллективэй нэн түрүүн бэелүүлхэ зорилго мүн. Һургуули дүүргэгшэд бүри hуража байха үедөө ерээдүйнгөө мэргэжэл шэлэхэ ёhотой. Тэдэнэй дунда хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шэлэгшэд олон байха зэргэтэй. XXIV съездын шиидхэбэринүүд соо энээндэ онсо анхарал хандуулагдаhан байна.

Һурагшадые трактористын, комбайнерай мэргэжэлтэй, хүдөө ажахын бусад машинада хүдэлжэ шадаха болгохо гээшэ тон орёо, хүшэр хэрэг. Һургуулида хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлдэхэ тээшэ тон ехэ удха шанартай, хожомоо үргэнөөр дэлгэрхэ байhаниинь арсашагүй.

1971 оной хабар Дэрэстэйн hургуули дүүргэгшэд бултадаа трактористын үнэмшэлгэтэй боложо гараhан юм. Гадна hурагшад совхозой үйлэдбэриин ажалай, тэрэнэй экономикын үрэ дүнтэй дүтөөр танилсаа. Тиихэдээ хүдөө ажахыда хүндэтэйгөөр хандажа hураhаниинь юутэгүй.

Арбадахи класс дүүргэhэн 37 хүнэй 26-ниинь «Октябрьский» совхоздо хүдэлнэ. Тэдэнэй арбан гурбаниинь тракторист, гурбаниинь — хонишод, дүрбэниинь — hаалишад, зургааниинь элдэб ажал хэдэг юм.

Дунда hургуули дүүргэhэн залуу хүдэлмэришэдэй совхоздо нэмэхэдэ, тэдэниие саг соонь ажалаар хангаhан байна. Залуу хүдэлмэришэд үйлэдбэриин даабари hайн дүүргэдэг.

Дээрэ хэлэгдэhэнhээ ужамжалхада, нютагай hургуули-хадаа совхозой хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулха талаар тон найдамтай тулгуури боложо үгэхэ байна. Багшанарай коллектив hурагшадые ерээдүйн мэргэжэлдэ бэлдэхэ хүдэлмэриин шанарые саашадань улам hайжаруулхаяа оролдоно.

Мүнөө үедэ Дэрэстэйн hургуулиин IX—X классуудай hурагшад машиноведени шудалаа. Һуралсалайнь техническэ бааза бии: ябуулжа, жолоодожо hургахаар трактор, мүн машинын элдэб деталь, хэрэгсэлнүүд.

Ерээдүйн мэргэжэл шэлүүлхэ хүдэлмэри илангаяа ахамад классуудта эдэбхитэйгээр ябуулагдана. Жэшээнь, математикын багша Б. Д. Лубсанов 9-дэхи класста хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадаа, экскурси эмхидхэжэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалга хэжэ, мүн ниитэдэ туhатай бусад хэмжээ ябуулганyудые үнгэргэжэ, ажал гээшые, ажалша хүниие хүндэлхэ зэргэтэйбди гэжэ шабинараа hургадаг юм. Тэрээнhээ гадна 31 жэлэй туршада багшалха зуураа, багша математика hайнаар ойлгуулха талаар яhала ехэ амжалта туйланхай. Хэдэн жэлэй туршада нэгэшье hурагшые хоёрдохи жэлдэнь үлөөнэгүй. Һаяхан Бадмажаб Данзанович Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

Дэрэстэйн дунда hургуулида hайнаар хүдэлдэг бусадшье багшанар олон. Багшанар Х. Д. Гочеева, Е. П. Данилова, В. Е. Батожапова гэгшэд hүүлэй жэлнүүдтэ баhал нэгэшье шабияа хоёрдохи жэлдэнь үлөөнгүй hургана. Тэдэ багшанар элдэб үүсхэлтэ, ниитэдэ туhатай хэрэгүүдые hурагшадай хүсөөр эмхидхэн ябуулгын эхи табидаг юм. «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлэе» гэhэн темээр ленинскэ шалгалта hайнаар үнгэржэ байна. Тэрэ шалгалтада бүхы комсомолшууд, hурагшад хабаадана. Тэдэнэр В. И. Ленинэй зохёолнуудые, КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудална. Олон hурагшад «Прометей», «Глобус» гэhэн ниитын клубуудай гэшүүд юм. Эрхим hурагшад жэл бүри Ленинэй нэрэтэй холбоотой газар нютагуудаар аяншалдаг. Жэшээнь, урда жэлнүүдтэ үхибүүд Шушенск, Ульяновск, Ленинград, Куйбышев ошоhон байгаа.

Елена Павловна Даниловагай хүтэлбэри доро ябуулагдадаг эдир натуралистнарай кружогой хүдэлмэриин дүршэл hонирхолтой. Тэдэнэй хүсөөр «Сэсэгүүдэй долоон хоног», «71-нэй ургаса» гэhэн выставкэ үнгэргэгдөө. Һургуулиин шадарайнь участок олондо жэшээ боломоор.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууда республиканска слёдто хабаадахадаа, Дэрэстэйн hургуулиин hурагшад өөрынгөө выставкэ харуулаа. Хонин ажалда, барилга болон hуралсал-туршалгын участок дээрэ hурагшадай хүсөөр ехэ юумэн хэгдэhэн. Тэрэниинь элдэб грамотанууд, газетэhээ хайшалhан hониннууд гэршэлнэ. Туршалгын элдэб хүдэлмэри хадаа hуралсалые хүдөө ажахытай холбожо, ерээдүйнгөө мэргэжэл шэлэхэ хэрэгтэнь hурагшадта туhална.

Гэбэшье тус hургуулида бэрхэшээлнүүдшье ушарна. Юуб гэхэдэ, тэндэ 4-хи класchаа эхилжэ hурагшад ород хэлэн дээрэ hурана. Буряад үхибүүд түрүүшээр үзэhэн юумэеэ ойлгожо ядаhаар байтараа, программынгаа материал хүшэ хүрэхэеэ болидог ушар тохёолдоно. Тиимэhээ 4—5-дахи классуудай hуралсал түрэлхи хэлэн дээрэнь ябуулха байгаа гэжэ hанамжалхаар.

Юрэдөө, Дэрэстэйн дунда hургуулиин коллектив hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань hайжаруулжа, бүгэдэ ниитын дунда hуралсал гээшые бэелүүлхын тула бүхы дүршэл шадабарияа элсүүлхээр бэлэн байна.

Д. НОМТОЕВ,
гэгээрэлэй министерствын инспектор.

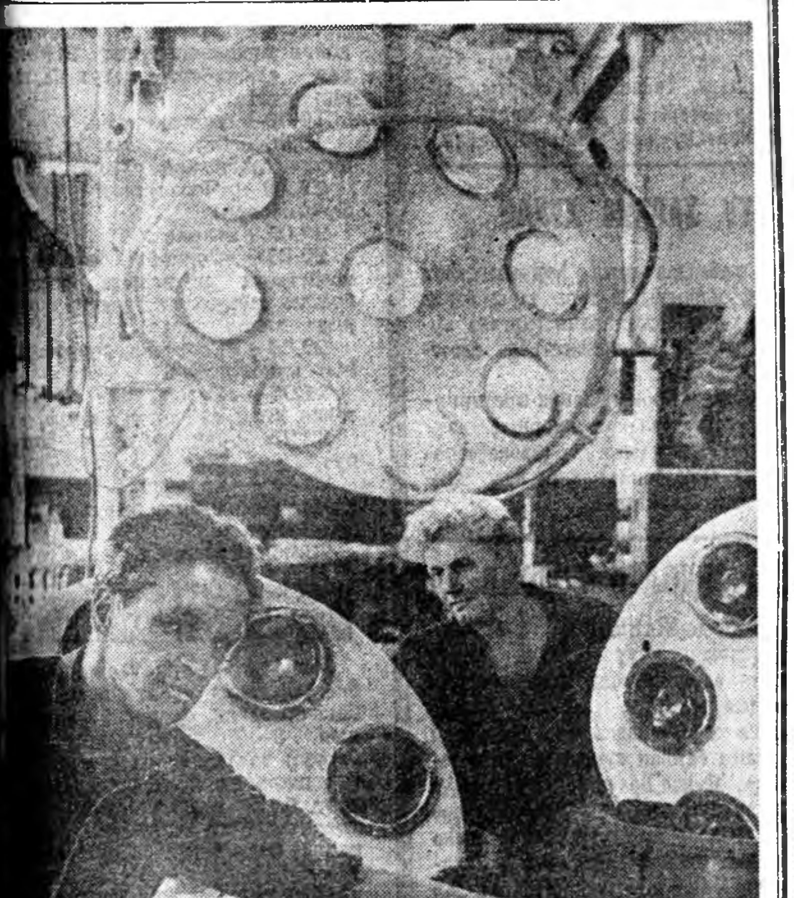

Эмшэлэгшэдэй хэрэглэдэг электроаппарадуудые бүтээдэг Свердловскын заводой коллектив ехэнхидээ экономическа туhаламжын Соведтэ хабаадалсадаг гүрэнүүдэй захил бүтээдэг юм. Энэ заводто бүтээгдэдэг рефлекторнэ гэрэлдэ ехэ захил хэгдэнэ. Һүүлэй үедэ ГДР-эй, Венгри, Чехословакиин эмшэлэгшэдтэ шэнэ приборнууд олоор эльгээгдээ. Энэ заводто бүтээгдэдэг орёо нарин приборнууд дэлхэйн оронуудай хабаадалсадаг ехэ ехэ выставкэнүүдтэ табигдадаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: XXIV съездын нэрэмжэтэ электрохабсаргагшадай бригадын гэшүүд В. М. Буньков (зүүн гарhаа) Б. П. Обыденов гэгшэд операци хэхэдэ хэрэглэгдэдэг рефлекторнэ гэрэл хабсаргажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ВИТИМ МҮРЭНЭЙ ЭРЬЕДЭ

(ЗАМАЙ ДЭБТЭРҺЭЭ)

УУЖАМ БАЯН Буряад оронойнгоо баруун захаhаа зүүн заха хүрэтэр болоhон онсо hонирхолтой зүйлнүүдые «Саянhаа Витим хүрэтэр» гэжэ гаршаг доро хирэ хирэ болоод лэ hонирхон уншадагбди. Республикымнай зүүн захаар нэмжыдэг буга, хандагай, хэрмэ, булга болон элдэб ангаар баян тайгые нэбтэ гаталан, алтанhаа эхилээд ашагта малтамалаар мэдээжэ үндэр хада хабсагайнуудые ото нураан дабажа, харьялдаг солгёон Витим мүрэн дээрэ ямар ажал бусалжа байдаг юм гэжэ hонирхоошод олон ёhотой. Зүб даа! Тингэнгүй яаха гээшэб, уран зохёолшо Вячеслав Шишков «Угрюм река» гэжэ суута роман соогоо Витим голые суурхуулhан. Хэзээдэ огсом Витим сэлгеэ Яруунын аймагай зүүн захые шударан үнгэрдэг. Гүнзэгы ба арюун уhата Витим мүрэнэй баян нуганууды е голлон Витимэй хоёр үндэр эрье эзэлэн түбхинэhэн хуушанай, баян түүхэтэй Романовка тосхон аржыгн бододог. Олон харгын бэлшэр дээрэ оршодог Романовкын ажаүйлэдбэриин үүргэ тон ехэ. Эндэhээ Улаан-Үдэ, Шэтэ, Баунта ошохо дардам харгынууд зурын тарана, мүн дүрбэн зүг тээшээ бүхы аймагууд ба городуудаар агаарай онгосоор ниидэнэ. Мүнөө үбэлэй сагта буурал Витим бүхөөр унтажа, олон уршалаатай сэнхир зузаан хүнжэл соогоо бууяна. Һахал hорьмоhониинь хүбэнэг сэнгээр бурзайжа, шанга жабараар уняартан тооhорно.

Цистернэнүүдые шэрэhэн машинануудые удаан хаража зогсоhоной hүүлдэ:

— Хаана иимэ ехэ горючи абаашадаг юм ааб даа?—гэхэдэм, Витимэй хүдөөгэй Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Макар Корнеевич Пузиков иигэжэ харюусаба:

— Хойшо хүдэлдэг суута алташад, оронойнгоо баялигые бэдэрэгшэд-геологууд машина техникээр хүдэлнэ ха юм. Урдань тиишэ түмэр хүрзэ, хайлаа зөөдэг hаа, харин мүнөө машина техникэ, тэдэнэй хоол зөөнэ бшуу.

Пузиков болбол ехэ hонин хүн. Би тэрээнтэй аймагай сесси, райкомой пленум дээгүүр уулзадаг. Пузиковай дайнда эрэлхэгээр ябаhан тухай аймагай газетын редактор М. Н. Яковлевай бэшэhэн очерк уншаhаншье hаа, тэрэнээ хүсэд hайн мэдэхэгүй хүн байгааб.

Макар Корнеевич болбол Алтайн хизаарта 1912 ондо түрөө. Залуу комсомол хүбүүн комсомолой уряагаар шэнэ газар эдлүүридэ хабаяа харуулан оруулалсахаяа Байгалай үмэнэ 1933 ондо ерэhэн байгаа. Шэтэ хотодо тогтожо, Шэтэ Романовка хоёрые холбоhон харгын хүдэлмэридэ эхинhээнь hүүл хүрэтэр хүдэлөө. «Энэ нютагта өөрөө харгы гаргалсажа ерэhэн хүн гээшэб»,—гээд, Макар Корнеевич энеэнэ. Энэнь тон зүб. Саашаа Романовка дээрэ хүдэлжэ, эндээ түбхинэн нютагжаа. Тэрэнэй хамтын хэрэгтэ хабаадаhан, бүтээhэн юумэ ехэ. Эхэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнда hайн ябажа, олон орден, медаль хайратай бусажа ерэhэн танихa хүбүүгээ витимэйхид 1947 ондо хүдөөгэй Соведэй түрүүлэгшэ болгон hунгаhан байгаа. Тэрэ гэhээр мүнөө хүрэтэр зондоо хүндэтэй хүдэлжэ ябана. Пимэ хүнүүд Романовкада олон.

Үглөөгүүр сельсовет соо ороходом, Макар Корнеевич ехэ забдагүй, иишэ тиишэнь хонходожо hууба.

— Хүнүүдээ гаргагты. Трактор ябуулагты. Ерэхэ суббото воскресени хоёрто бүхы эрхэтэдэй хабаадалгатай субботник эмхидхэхэбди,—гэхэ мэтэ даабари үгэнэ.

— Ямар юумэ бүтээжэ байнаб?—гэжэ асуубаб.

— Шэнэ жэлэй hайндэрэй болотор үйлэдбэриин зайн гал Романовкаяа асарха зорилготойбди. Жабарые жабар гэнгүй электригүүд хүдэлжэ байна. Гушаад километр ерээ. Тэдэнэй тиигэжэ бидэндэ hайниие хэжэ, оролдожо байхада, бидэ угтан туhалха ёhотойбди. Урдань хаажа байhан шэнэhэтэ шэлые эсхэн, зүргэ гаргаха болонобди,—гэхэдэнь, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Цырендоржо Жанчипович Жалсанов тодон абаад:

— Зайн гал Витим хүргэхэдэмнай, бүхы Яруунымнай дэбисхэр Ильичэй гэрэлээр толорхо бшуу,—гэжэ хөөрэhыень элихэн hанабаб.

РОМАНОВКА дээрэ арбаад шахуу ехэ ехэ баазанууд байна. Тэндэhээ үбэлдөө ашаанай машинануудаар хойто зүгэй арад зониие хангаха элдэб эд бараан, хоол зөөгдэнэ. Томо гэгшын машинанууд үдэр, hүнигүй түернэ.

Эндэ Амарай уhан замайхидай конторо бии. Энэ ехэ эмхи зунай сагта уhан замаар ашаа халан шэрэхэ юм. Зундаа, тайгын намагай гэдэхэдэ, нэгэшье машина ябахаа болидог шуу. Бүхы хамбы Витимэй нюрганда ашагдадаг. Витимэй хоёр эрьеэр томо томо пароход, баржанууд тархяа дээгүүр үлыгөөд, хабарые хүлеэн амаржа байна. Уhан замайхид ерэхэ зунайнгаа ажалда бэлдэнэд. Шэнэ томо баржануудые абана, хуушанаа заhана, бэлдэнэ. Табан жэлэйнгээ хоёрдохи жэлэй зуниие улам hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаха хүсэлэнтэй. Эндэ дошхон Витимэй солгёон абариие hайн мэдэхэ, дүршэл ехэтэй суута жолоошод олон.

ВИТИМ ЗУБШАҺАН үрэжэлтэй арьбан нуганудые бүрхөөн, адуун hүрэг байратайгаар таран бэлшэнэ.

Эдэ булта Витимэй адуунай совхозой баялиг гээшэ. Энэ шэнэ совхоз адуунайнгаа тоо толгой олошоруулжа, гүрэндэ адуунай тарган мяха саашадаа ехээр тушаахые оролдоно. Мүнөө хоёр мянга шахуу адуутай.

— Эндэ тала нугань барагдашагүй уужам, адуу үдхэхэдэ ханалгүй нютаг даа. Б. Дашиев, Н. Безотечество мэтын найдамтай адуушад олон юм. Витимэй унаган гүүлэхэ, ута замда hулдихагүй агтанууд гаражал байха. Яхадhаа азарга асархамнай. Бэшэ бэшэ үүлтэрэй азарганууд бии, — гээд Лубсан-Цырен Дымбрылов бата найдангяар хөөрэнэ.

Лубсан-Цырен одоол моринoй шэнжэ hайн мэдэхэ хүн ха юм. «Победа» колхозой, Исэнгын совхозой адуушан ябажа шалгараад, Витимэй адуунай совхозой тогтоходо уригдан дэбжүүлэгдэжэ, бригадир болгогдоhон юм. Ганса суута адуушан бэшэ, мэдээжэ ангуушан шуу. Хандагай хүсэжэ олзолдог тусгаар шумууhан хүн юм. Адуу бариха болоходоо «нигээд баригты».—гэжэ хэлээд, гүйжэ ябаhан тарган байтаhые hүүлhээнь татажа унагаагаад, шэхэндэнь аhан, уруу дарадаг зантай.

— Энэ совхознай манай урдаа хараха, нютагаа суурхуулха ажахымнай гээшэ. Совхозой болоhоор гушаад шахуу үрхэтэ айл нэмээ. Малшан зон ерэнэ. Совхознай ганса адуугаар баян бэшэ, эбэртэ малаар мүн олон болохо юм. Мүнөө дээрээ мянга табан зуугаад үхэртэйбди, — гэжэ Пузиков юрэ хөөрэнэ.

Би Лубсан-Цырентэй хөөрэлдэжэ, гэртэнь хонооб. Үглөөгүүр эртэ зургаадахи класста hурадаг Баир хүбүүнтэйнь яаралгүй сайлажа hуунаб. Эжы баабай хоёрынь найман часта ажалдаа ошоhон байгаа. Баир, залуу нүхэрни, ехэ хөөрөөшэ, ёhоор хүбүүн байшоо. Витим уруудан тамарhан тухайгаа ехэ уранаар, артист шэнгеэр хөөрэбэ. Удаан хөөрэлдэбэбди. Талаан болоходо, тэрэ хүбүүн үдэhөө hургуулидаа ошохо байгаа бшуу. Намайгаа үдэшэжэ, Витимэй эрье хүрэтэр ошолдоо. Томо шулуунуудай домог хөөрөө. Энэ зун болоhон үер тухай ехэ тодорхойгоор зугаалаа.

Витимэй баhа нэгэ hонирхолтой ажахы гэхэдэ, ангай кооперативна ажаүйлэдбэри болоно. Витимэй зүүн бэедэ, шэнэhэн тайгын хормойдо ангай хотон аржына. Эндэ халтар хара үнэгэн ба томо туулай таарaн нютагжаhаар үнинэй. Мүнөө олон гүрэнэй шуушуур (аукцион) дээрэ худалдагдаха 1300 үлүүтэй сахилзама халтар үнэгэнэй арhануудые ябуулхаа байна.

Витимэйхид соёл гэгээрэлээрээ гээгдэнэгүй. Дунда hургуулитай, дүрбэн библиотекэтэй. Үдэр бүри олон газетэ ба журналнуудые самолёт асарна. Улаан-Үдэ, Шэтэ орохо автобусууд Романовка дээрэhээ хоёр тээшээ мордоно. Айлшадай автобусоор гү, али самолёдоор моритхо өөрынь дуран.

Витим Саяан хүрэтэрөө суурхаhаар.

Цокто НОМТОЕВ,
уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой.

БУРЯАДАЙ АССР-эй габьяата артист, Ленинэй орденто Буряадай Гүрэнэй оперо болон баледэй театрай оркестрэй артист Май Петрович Богданов Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида хорёод жэл соо багшаар ажаллана. Энэ хугасаа соо тэрэ олохон шадамар бэрхэ хүгжэмшэдые бэлэдхэжэ гаргаа. Тэдэнэй тоодо, нэрлэн хэлэбэл, манай оперо болон баледэй театрай хүгжэмшэд Дмитрий Зубенко, Максим Гомбоев болон бусад олон хүгжэмшэд Май Петровичой hурагшад байhан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Май Петрович Богданов өөрынгөө hурагша, хоёрдохи курсын студент Алексей Санжиевтай хэшээл үнгэргэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ИНДОХИТАДТАХИ ДАЙНАЙ ЯБУУЛГАНУУДАЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Вашингтоной политигууд, генералнуудай Вьетнамhаа гаража байhан хэбэр шэнжэ үзүүлхэ гэжэ оролдоhоорнь гурбан жэл боложо байна. Гэбэшье тэдэнэр үнэндөө гаража ошохые хүсэнэгүй. Вьетнамда, тэрэнэй хажуугаар хүршэ Таиландда 250 мянган американ солдат болон офицернүүд бии. Түрүүн байгаашаhаа нэгэ бага хоробошье hаань, хэн тэрэниие үсөөн гэхэб!

Президент Никсон бүхы сэрэгээ хэзээ дууhан гаргаха болзор заагаагүйhөө гадна, Урда-Вьетнамда хэдышье болотор «зарим тэды сэрэгүүдые байлгаха хэрэгтэй» гэжэ США тоолоно гээд мэдүүлээ hэн.

Мүнөө гол түлэб сайгон сэрэгүүд (американ солдат бүхэндэ табан дахуул солдат) дайнда хабаадалсана гэдэг пантагоной баталамжань худал хуурмаг. ООН-ой Генеральна Ассамблейн hаяын сесси дээрэ СССР-эй делегациин толгойлогшо А. А. Громыко үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ онсолон тэмдэглээ:

— Индохитадта байгшадай хэды процентнь американ солдадууд болоноб, мүн Вашингтоной захиралтаар хэды хүниие hургажа, буу зэбсэг үгэжэ, дайнда оруулнаб гэhэн асуудал хэрэг ушарай гол талань болохогүй байна. Гол зүйлынь юун болоноб гэхэдэ, Индохитадай хэрэгтэ США сэрэгэйшье, политическэшье талаар хамаархаяа болихо, зэбсэгэй хүсөөр тэндэ өөhэдтөө тааруу гурим байгуулхые hэдэхээ болихо ёhотой. «Дай болюулжа» байнабди гэжэ США-гай нииелэл хотодо хэдышье хэлээ hаань, тэндэ, Индохитадта абаашагдаhан зарим американ сэрэгэй орондо сайгон армиин подразделенинүүдые табиhаниинь тэрэ баталамжын гэршэ болохогүй. Сайгондо байдаг американ элшэн сайд Банкерай баhанхадаар хэлэhэнэй ёhоор, энэнь «алуулhан солдадай зүhэ шарайел ондоо болгоо». США-гай хүтэлбэрилэгшэд өөhэдынгөө солдадуудай хосоролгые үсөөрүүлхэ, тиигэhэнэй үндэhөөр дай буруушаалгын тэмсэлые орон доторoo hуларуулхын тула иимэ юумэ хэнэ. Вьетнамдахи балмад ябуулгада дурагүйтэхэ ушарнууд США-гай арми доторшье олошорно. Дайнай хорото муухай удхатай байhые ойлгоод, тэрээндэ хабаадалсахаяа арсагшадай тоо таhалгаряагүй нэмэнэ. «Энэ дайнда алуулhан хүнүүдэй тоодо орохо хүсэлэнгүйбди», — гэжэ 1-дэхи мотомеханизированнэ дивизиин солдадууд hая Франс Пресс агентствын корреспондентдэ мэдүүлээ. «Пейс» (Тайнинь шадар) гэжэ баазада байhан тэрэ дивизиин бүхэли рото байлдаа хэжэ үргэлжэлхээ арсаа. Иимэ ушарнууд олон.

Тиимэhээ пентагон азиадуудые азиадуудаарнь алуулха гэжэ оролдоно. Мүнөө сайгон хархис дахуул армида 440 мянган кадрова солдат, 550 мянган «ополченецүүд» бии. Энээндэ 900 самолёт, 400 шахуу вертолёт үгтэнхэй. Камбоджодо байгаа правительственна сэрэгэй тоо hүүлэй үедэ 30-hаа 170 мянга хүрэтэр нэмээгдээ. Мүнөө тэрэнээ үшөө олон болгожо, 306 мянгада хүргөөд, хажуугаарнь 20 мянган хүнhөө бүридэhэн сэрэгэй түхэлтэй частьнуудые байгуулхаар хараална. Лаосто байгаа американ «нюуса арми» 30-hаа 70 мянга хүрэтэр нэмэхэ янзатай.

Вашингтонойхидой хүлhэнэй сэрэгтэ найдахада, hанаhан юумэнь бүтэнэгүй. Хүлhэншэд агаарhаа «американ туhаламжа» абангүйгоор, США-гай авиациин дэмжэлгэгүйгөөр алхамшье хэжэ шаданагүй. «Вашингтон пост» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Һүүлэй байлдаануудай дүнгүүдhээ харахада, Урда-Вьетнамай сэрэгүүд дайлалдахадаа эсэргүү талынхидhаа тулюур байна. Бодхуултагшадай тоо олон, байлдаан бүхэнэй урда бүри нэмэнэ».

США-гай командовани дахуул армиин тулюурые хүсэлдүүлхын тула агаарай дай үргэдхэхэ гэжэ hэдэнэ. Корнеллскэ университедэй бэлдэhэн элидхэлэй авторнуудай мэдээсэhэнэй ёhоор, Урда Вьетнамай газар дээрэ США жэл бүри 300 мянга, Урда Лаосто — 400 мянга, Камбоджодо — 90 мянган тонно бомбо хаяна. Эдэ тоонуудай саана — шатаhан городууд ба hууринууд, алуулhан эхэнэрнүүд, үхибүүд болон хүгшэд, hалгаагдаhан тарялан байна. Ээзрхэг түримхэйшүүл «дай болюулжа», бэеэ хамгаалжа байhан хэбэртэйгээр гэмтэ ябуулганууды е үйлэдэжэ үргэлжэлhөөр.

Һүүлэй үедэ ДРВ-е американ авиациин бүри ехээр бомбододог болоhые Вашингтондо «өөрыгөө хамгаалга» гээд тоолохо hанаатай. Бомбардировщигууд үдэр бүри шахуу рейднүүдые хэнэ. США-гай засагаархид Урда Вьетнам, Лаос, Камбоджо болон ДРВ-е саашадаашье бомбодожо үргэлжэлхэ байхабди гэжэ мэдээсэнэ.

Энэнь Холбоото Штадуудай уршагта дайндаа улам зууралдажа байhые гэршэлнэ бшуу. Энэ дайн олон мянган американецуудые хосоргоо, 300 мянган хүниие эрэмдэг болгоо. Найма мянга үлүүтэй американ самолёт бутардаhан болоо. Индохитадтахи бүхы хэрэг ушарнууд ээзрхэг түримхэйшүүлэй зорилгын хэзээшье бүтэхэгүй байhые лаб гэршэлнэ. Бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа Зүүн-Урда Азиин арадуудай баатаршалга, эрэлхэг зориг, шэн габьяае энэ дайн бүхы дэлхэйн зондо харуулна.

Мүнөө сүлөөрэлгын хүсэнүүд Урда-Вьетнамай хойто, урда зүгтэ, мүн түбэй районда, Камбоджодохи № 6 харгы дээрэ, Лаосой Домбонуудта нугада, Боловен нугада шангаар дайлалдана. Эдэ байлдаануудта патриодуудай зориг улам хатуужажа, эзэмдэгшэдые түрэл оронhоо эсэслэн намнахаар шиидэнхэй.

Полковник А. ЛЕОНТЬЕВ.
(АПН).

Эрдэмтэдэй бүлэдэ нэмэбэ

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин таһагай Буряадай филиалай аспирант байһан **Шираб-Нимбу Цыденжапов** Москвада мэнэ һая диссертаци амжалтатай хамгаалба.

Буряадай багшанарай институт дүүргэмсээрээ, Ш-Н. Цыденжапов аспирантурада ороһон. Тиин гурбан жэл соо эрхимээр һураа. Һуража ябахадаа, хуушан монгол хэлэнэй фразеологоор научна хүдэлмэри бэшэһэн. Тиихэдэ 10 һара Монгол орондо байжа, тэндэхи эрдэмтэдэй лекци шагнаһан, эрдэмэйн хүреэндэ ном һуралсалаа улам дээшэлүүлһэн. Монгол ороной хэблэлдэ статьягаашье толилуулһан байха юм.

Залуу эрдэмтын бэшэһэн диссертациие профессор Г. Д. Санжеев ехэ үндэрөөр сэгнэһэн байна.

Н. ХАБЕЕВ.

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ «УЛААХАН МАЛГАЙ»

Буряадай Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо болон баледэй театр соо уржадар эдир харагшад олооро суглараба. Юуб гэбэл, театрай коллектив һурагшадай ута амаралтын болоһонтой, Шэнэ жэлэй ерэһэнтэй дашарамдуулан, композитор **М. Раухвергер** гэгшын **«Улаахан малгай»** гэжэ хүүгэдэй оперо (**Е. Шварцын** мэдээжэ онтохоной удхаар **В. Викторов** либреттыень найруулһан байна) табяа бшуу. РСФСР-эй арадай уран зураашан **А. Тимин** оперые шэмэглээ. Хатарнуудыень найруулан табигша — РСФСР-эй арадай артист **П. Абашеев.** Оперые найруулан табиһан режиссер — БурАССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша **Н. Логачёв.** Дирижер — искусствын габьяата ажал ябуулагша **А. Арсаланов.**

Түрүүшын үдэр иимэ артистнар хабаадаа гэбэл: **А. Тимофеева** (Улаахан Малгай), РСФСР-эй габьяата артист **Д. Кыштымова** (эжы), РСФСР-эй габьяата артист **Б. Лыгденова** (төөдэй), **И. Ночмарёв** (шоно), БурАССР-эй габьяата артист **А. Жмурова** (Үнэгэн), БурАССР-эй арадай артист **Н. Литвинов** (Баабгай), **Н. Панчуков** (Шандаган), **Л. Шагдыров** (ойн милиционер). Тиихэдэ хоорой болон хатарай бүлэгэй артистнар шандагад, шубуухайнууд боложо наадаа.

Тус хүгжэмтэ зүжэг яһала һонирхолтойгоор табигдаа. Хүгжэмынь орёо бэшэ, хүүгэдэй һонорые татамаар. Шэмэглэлынь онтохоной удхатай зохилдонги.

Оперо болон баледэй театрай коллектив эдир харагшадтаа Шэнэ жэлэй яһала һайн бэлэг баряа гэжэ сэгнэхээр байна.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

«БАЙГАЛ» ЖУРНАЛАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой, холбооной үмэнэһөө хоёр һарадаа нэгэ дахин гарадаг «Байкал» гэжэ уран зохёолой, олониитэ улас түрын журналай ээлжээтэ — зургаадахи номер хэблэлһээ һаяхан гаража, уншагшадтаа эльгээгдэбэ. Журналай түрүүшын хуудаһан «Түрэл Буряадайнгаа 50 жэлэй ойдо» гэһэн ниитэ гаршагаар нээгдэнэ. Тус гаршаг доро поэт Алексей Бадаевай «Саяанай хормойдо» гэһэн шүлэгүүдэй цикл, уран зохёолшо Чимит Цыдендамбаевай «Жэлнай хабарһаа эхилдэг» гэжэ түүжын түгэсхэл, поэт Цэдэн Галсановай «Лимбын жэргээн» гэһэн богонихон шүлэгүүд, уран зохёолшо Африкан Бальбуровай «Наран уласаар аяншалга» гэжэ замай тэмдэглэлэй түгэсхэл толилогдоһон байна.

«Эгэшэ дүүнэрэй энэрхы сэдьхэл» гэжэ шэнэ гаршаг «Байгал» журналда нээгдэбэ. Тус номерой энэ гаршаг доро аха дүү Хальмагай автономито республикын уран зохёолшод Давид Кугультинов, Константин Эренджанов, Бося Сангаджиева, Аксен Сусеев, Вера Шуграева, Лиджи Инджиев, Алексей Балакаев гэгшэдэй шүлэгүүд толилогдоо. Тэдэниие А. Бадаев, Г. Дашабылов, Ц. Дондогой гэгшэд оршуулһан байха юм.

Монголой уран зохёолшо Ч. Лодойдамбын «Тунгалаг Тамир» гэжэ романай үргэлжэлэл толилогдоһон байна. Ородой агуу шүлэгшэ Н. А. Некрасовай түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдажа, поэдэй хэдэн шүлэгүүд мүн лэ энэ номерой хуудаһануудта барлагдаа.

Журналай «Хараасгай» гэжэ үхибүүдэй дэбтэр соо Н. А. Некрасовай «Таряашадай үхибүүд» гэжэ шүлэг, Федор Цыденжаповай хоёр онтохон толилогдонхой. Зурагуудынь Н. Далбанов зураба. Тиихэдэ Н. Балданогой суглуулһан «Оронгын дуунууд» ниитэлэгдэбэ.

Республикын үнинэй уран зохёолшо Цырен-Дулма Дондоковагай түрэһөөр 60 наһанай ойдо зорюулагдаһан уран зохёолшод, «Байгал» журналай хүдэлмэрилэгшэдэй амаршалганууд тус номерто баһал толилогдоо.

КИНО «НАМНАЛГА»

Һаянай республикымнай кинотеатрнуудай экран дээрэ хоёр бүлэгтэй, уран һайханай американ фильм гаража эхилбэ. Тэрэ хадаа «Намналга» гэжэ нэрэтэй.

...Һүни. Байд гээд ялагар хурса туялатай прожектор түрмын харшые тойруулан гэрэлтүүлнэ.

Гэнтэ буугай дуун һүниин шэмээгүй байдалые сошордообо. Түрмын хубсаһатай хоёр хүн һүниин харанхы соо бии болоно. Тэрэ хоёр бүтэн бүлеэн гарасалдажа, ехэ харгыда хүрэбэ. Одоошье тэдэ хоёр сүлөөдэ гараба гээшэ ха.

Харан гэһэйнь, машинатай хүн ерэжэ ябаба. Тэрьедэгшэдэй нэгэн харгы дээрэ гараад, үхэһэн хүн мэтэ боложо хэбтэбэ. Туласа ерэһэн машина зогсобо. Досооһоонь эрэ хүн гаража ерээд, харгы дээрэ хэбтэһэн хүниие бодхооно гээ. Теэд гэнтэ өөрөө сохюулжа, газарта унаба. Үнөөхи хоернай тэрэниие түргөөр хажуу тээшэнь шарэжэ абаашаад, хубсаһыень тайлаба.

Тэрьедэгшэдэй нэгэн томо шулуугаар тархиинь соо сохёод, түргэн гэгшээр машинада һуужа, нүхэрөө хажуудань орхёод гүйлгэжэ арилба. Энээгээр нэгэдэхиинь ябадал тухай туужа дүүрэшэнэ. фильмын түгэсэтэр тэрэ дахин харагдахаяа болицо.

Хоёрдохи хүниинь гансаараа харгын хажууда үлэшэхэдөө, саашаа зугадахаһаа бэшэ аргагүй. Игэжэ шэнэ фильмын үйлэ эхилнэ. Ушаралта ябадалые харуулһан ээлжээтэ американ фильм гээбы даа гэжэ һанахаар. Теэд даншье тиимэ бэшэ байшоо.

Хоёр хубиһаа буридэһэн фильмые эзэлһэн сагай туршада харагшадай нюдэндэ мүнөө үеын бишыхан американ хотын ажабайдал үнгэрхэ юм. Хабаадаһан нюурнуудшье олон даа. Миллионер, тэрэнэй туйлай эрхэ хүбүүн. Миллионерэй хүбүүн хоёрдохи бодхуулай һамган — Анна гэгшэтэй һуудаг. Алибаа юумэ һэжэглэжэ байдаггүй, хүсэндөө найданги, зоригтой Шерифшье бии. Бодхуул хүн бэеэ нюуна, тэрэниие бариха гэжэ оролдонод, тэрэ хэрэгтэ бүхы хотынхид хабаадаха юм. Шериф тэрэниие таниха байһан хадаа абарха гэжэ оролдоно. Теэд юумэшье бүтэнэгүй. Алуулһан хүнэй харгы дээрэһээ олдоходо, шууян шурхираан болоно. Тэрэниие бодхуул хүн алаа гэжэ гэмнэнэ. Тэрэнэй гэмэй тодорхын тула булта оролдоно. Бага наһандаа мүнгэ хулууһан хүншье гүйнэ. Тэрэнэй хулгайн түлөө гэмгүй хүбүүн гэмнэгдэһэн аад, мүнөө бодхуул болоод ерэбэ ха юм.

Гэбэшье бодхуул хүнэй түрэлхид сэдьхэлээ зобоно. Манай хүбүүн тиимэ муу юумэ хээгүй байха гэжэ сохом мэдэнэ.

Тус фильм Америкэдэ алта мүнгэнэй хүсэтэйе, юрын хүнэй эрхэгүй байдалые үгаа хурсаар харуулна даа. Тэрэ орондо хүн шэнги сэдьхэлтэй шерифүүдшье ушарбал, капиталай араа шүдэнтэй тэнсэхэгүй, юушье хэжэ шадахагүй гэжэ тус фильм батална.

Алуур, худал хуурмаг ябадал, хардалга гүрдэлгэ ажабайдалайнь шэнжэ шанар болоһон орон гэжэ «Намналга» гэжэ фильм Америкые гам хайрагүйгөөр гэмнэнэ. Тус фильмые Л. Хеллман гэгшын сценараар мэдээжэ режиссёр А. Пенн США-гай «Колумбия Пикчер Корпорейшн» гэжэ студида найруулан табяа.

Фильмын үйлэдэ мэдээжэ американ артистнар хабаадана. Жэшээнь, Аннын ролиие түрүү үзэл бодолтой актриса Джейн Фонда гэгшэ наадана. Шерифэй роль гүйсэдхэһэн бэлигтэ актёр Марлон Бранд тон һонирхолтой.

Манай республикын харагшад «Намналга» гэжэ кинофильмые һонирхолтойгоор угтаа.

Б. ХАЛМАТОВА,
библиотекарь.

—□—

ҮБЭЛЭЙ ЗУРАГЛАЛ.
Д. НИМАЕВАЙ фотоэтюд.

СПОРТ

ЧЕМПИОНУУД ҺЭЛГЭГДЭЭ

Тусхай мэргэжэлтэдые бэлдэдэг дунда һургуулинуудай спартакиада Улаан-Үдэдэ эхилбэ. 21 техникумүүдэй волейболистнууд 13-дахи түгэсхэлэй нааданда Ивалгын гидротехникумэй хүбүүдэй команда шүүгээ. Эхэнэрнүүдэй команданууд cooһoo тоо бүридхэлые оньһожоруулгын техникумэй басагад онсо шалгарһан байна.

Энэ ушартай дашарамдуулан, дурсагдагша техникумүүдэй физкультурын багшанарые магтахаар байна. Богонихон сагай турша соо эдэ техникумүүд бэрхэ спортсменүүдтэй боложо шадаа. Юуб гэхэдэ, энээнһээ урда тээхи мүрысөөнүүдтэ индустриально-педагогическа гү, али хэлхээ холбооной электротехникумэй хүбүүд болон Улаан-Үдын багшанарай училищиин басагад ото түрүүшын һуури эзэлдэг байһан. Харин мүнөө жэл түрүүшынхиеэ түрүү һуурида ондоо нэрэнүүд дурдагдажа, чемпионууд һэлгэгдэһэн байна бшуу.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

12 КОМАНДА УУЛЗАХАНЬ

СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөөн һайн дуранай «Спартак» бүлгэмэй шатаршадай дунда 1972 оной январиин 4-дэ Улаан-Үдэдэ эхилхэнь. «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй дамжуулгын шанда хүртэхын түлөө суглуулагдамал арбан хоёр команда тэмсэхээр бэлэн.

Мүн «Труд» бүлгэмэй 46 шатаршад иимэ уулзалга һаяар эхилхээ байна.

Тиин январь һара соо Буряадай республикын эрхим шатаршад уулзаха юм.

А. ИГУМНОВ.

СПОРТЫН ЛАУРЕАДУУД

Дэлхэй дээрэ эгээл хүсэтэй хүн, Европын ба дэлхэйн чемпион Василий Алексеев үнгэрһөн жэл соо олондо эгээл мэдээжэ боложо алдаршаһан совет спортсмен гэжэ тослогдобо.

Спортивна жэлэй лауреадуудай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн түрүүшын арбан хүнэй дунда хэд орообоб гэбэл: 800 метрэй гүйлдөөндэ Европын чемпион болоһон Евгений Аржанов (Совет Арми, Киев), 100 болон 200 метртэ Европын чемпион Валерий Борзов («Буревестник», Киев) дүрэ булялдаха барилдаагаар дэлхэйн чемпион Александр Медведь («Буревестник», Минск), диск шэдэлгээр Европын чемпионка ба дэлхэйн рекордсменка Фаина Мельник («Севан», Ереван), мүнөө үеын пятиборёор дэлхэйн чемпион Борис Онищенко («Динамо», Киев), мүльһэн дээрэхи хатараар дэлхэйн болон Европын чемпионууд Людмила Пахомова — Александр Горшков («Динамо», Москва) мүльһэн дээрэ паарна наадалгаар дэлхэйн болон Европын чемпионууд Ирина Роднина — Алексей Уланов (Совет Арми, Москва), конькигаар дэлхэйн ба Европын чемпионка Нина Статкевич («Труд», Ленинград) болон спортивна гимнастикаар дэлхэйн ба Европын чемпионка Людмила Турищева («Динамо», Грозный) гэгшэд ороо.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНА УЯЛГАДАА ҮНЭН БАЙДАГАЙ ЖЭШЭЭ

Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүүгээр США-гай зүгһөө һүүлэй үдэрнүүдтэ дахинаа хэгдэжэ байгаа ээрхэг түримхэй ябуулганууд тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгые хилын саанахи политическэ, ниитын бүлэгүүд ехэ анхаралтайгаар угтаба.

США-гай мүнөөнэй ябуулгануудынь Индохитадтахи сэрэгэй хёмороонһоо гарахые США хүсэнэ гэһэншүү Вашингтоной найдуулгануудай худал хуурмаг байһые элишэлнэ гэжэ Советскэ правительство тусхайлан тэмдэглэнэ гээд «Нью-Йорк таймс» бэшэнэ.

Интернациональна уялгадаа үнэн байдаг Советскэ Союз Вьетнамай Демократическа Республикын үнэн зүб хараа бодолые бүрин дэмжэнэ гэһэн мэдүүлгэ соохи үгэнүүдые хилын саанахи хэблэлэй олон органууд онсолон дурдана. Американ ээрхэг түримхэй ябуулгые дары болюулха тухай, США-гай ба тэрэнэй союзнигуудай сэрэгүүдые Вьетнамһаа, Лаоһоо, Камбоджоһоо хүсэд, бүрин, үгэ дуугүйгөөр гаргаха тухай, дотоодынгоо хэрэгүүдые өөһэдөө шиидхэхэ гэдэг Индохитадай арадуудай эрхэ хүндэлхэ тухай эрид шууд эрилтэ Советскэ правительствын мэдүүлгэ дотор табигдана гэжэ Франциин «Эко» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Мэдүүлгэ дотор заагдаһанай ёһоор, бүрин сүлөөтэ, бэеэ даaһан байдалдань эсэргүү ямаршье ябуулгануудые усадхан зайсуулгадань шухала туһаламжа ДРВ-дэ Советскэ Союз саашадаашье үзүүлхэ байха гэһэндэ газетэнүүд анхарал хандуулна.

(ТАСС).

Үнгэрһэн жэл—ойн баярай жэл

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). 1971 он монгол арадта ехэ удха шанартай жэл байгаа: эртэ урдын түүхэтэй энэ орон нютагта социалис ёһоной шэнэ ажабайдалай байгуулагдажа эхилһэн сагһаа хойшо 50 жэл үнгэрөө.

МНР-эй малшадта мүнөө тон харюусалгатай хаһа оронхой — малай тоо толгойе тоололго дүүрээд, үбэлжэлгэ эхилэнхэй. Сагай уларилай бэрхэтэй байбашье һаань, хүдөө тосхонуудай ажалшад горитой амжалтануудые туйлаа. Дзабханай, Гоби-Алтайн, Дурнада-Гобиин, Булганай, Кобдын аймагуудай ажалшад малай тоо олошоруулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. 1971 ондо ороной залуу малай тоо 7,2 миллион болоо.

Эндэхи таряашад Монгол орондо урдань үзэгдөөгүй баян ургаса ойн баярай жэлдэ абажа, ажалай алдарта хэрэгүүдээр арад зоноо баясуулба. Эдэнэр 25,8 миллион пүүд ороoһо таряа ургуулжа абаа.

МНР-эй хүдэлмэришэн анги түсэбтэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын ондо горитой амжалтануудые туйлаа. Ороной энергетигүүд, нүүрһэшэд, Улаан-Баатарай барилгашад ба Сүхэ-Баатар хотын модон эдлэл хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг промышленностиин хүдэлмэришэд, арадай ажахын бусад һалбаринуудай олохон коллективүүд түсэбтэ даабаринуудаа болзорһоонь урид дүүргэһэн тухай элидхээ. Тэдэнэй тоодо орон доторхи эгээн томо предприятинуудай нэгэн — арбаад фабрика, заводуудые нэгэдхэһэн ниислэлэй үйлэдбэриин комбинат ороно.

Мүрдэхэ, хэһээхэ бэлэдхэл хэгдэнэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгын хайшан гээд бэлдэгдэһэн, үүдхэгдэһэн тухай пентагоной зарим нюуса документнүүдые хэблэлдэ тунхаглахын тула дамжуулһан профессор Дэниель Эллсбергые сүүдлэн хэһээхээр Американ засагаархид бэлдэжэ байнхай.

Д. Эллсберг «хорото үгэсэлгэ» хэжэ, США-гай оборонын министерствын нюуса документнүүдые хулуугаа, хуули бусаар хадагалаа, тараагаа, «Шпионаж тухай хуули» гэдэгые эбдээ гэжэ Калифорниин сүүдэй засагаархид гэмнэнэ. Хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, эдэ бүгэдын түлөө Д. Эллсбергые 115 жэлээр түрмэдэ хааха һанаатай.

ИКП 1 520 974 гэшүүдтэй болобо

РИМ. (ТАСС). Италиин Коммунис парти мүнөө өөрынгөө зэргэдэ 1 520 974 гэшүүдтэй болонхой. Италиин Компартиин зэргэ 1970 онойхиһоо 13 927 хүнөөр нэмээ гэжэ ИКП-гэй орган — «Унита» газетэ тэмдэглэхэ зуураа, партиин гэшүүдэй ниитэ тоо тухай игэжэ мэдээсэбэ.

Африкын түбэй республикын амжалта

БАНГИ. (ТАСС). Центральна Африканска Республикын ниислэл хотын түхэл шэнжэнь үнгэрэгшэ жэлэй туршада үндэһөөрөө хубилаа. Бангиин замууд һаруул һайхан гэрэлээр яларна. Хотын бусад олон үйлсэнүүд улам үргэдхэгдөө, асфальт хушалтатай болоо, урдын колониальна сагай үлэгдэл болохо орбогор балгааһанууд задалагдан урилагдаа. Промышленна хэдэ хэдэн предприятинуудай, захиргаанай байшангуудай, телевизионно центрэй, автовокзалай барилга хурдан түргэнөөр эрхилэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Хүдөө ажахые хүгжөөлгын асуудалда онсо анхарал хандуулагдана. Гүрэнэй хүдөө ажахын томо центрнүүд эмхидхэгдэн байгуулагдана. Эндэ элдэб янзын ургамалнууд таригдадаг боложо байнхай. Үйлэдбэриин предприятинуудһаа гадна, мүн байрын гэрнүүдэй, һургуулинуудай, больницануудай барилга хэгдэхээр хараалагдана.

Хлопок, кофе, арахис тариха талмайнууд саг үргэлжэ үргэдхэгдэнэ, текстильнэ, оёдолой, эдеэ хоолой промышленностиин үйлэдбэрилгын хэмжээн улам ехэ болоно. «Эрсантрафрик» гэжэ авиатранспортна национальна компаниие, национальна дипозитна банк тогтоолго экономическа бэеэ даанги байдал туйлаха замдахи шухала амжалта болоно.

Центральна Африканска Республика гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, соёлой ба спортын талаар үнгэрэгшэ жэлдэ нилээд ехэ амжалтануудые туйлаһан байна.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭ ЭСЭРГҮҮ ХАРХИС ХУУЛИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Испаниин засагаархид забастовконуудта, нюуса суглаанууд ба митингнүүдтэ хабаадаһан хүдэлмэришэдые мүрдэхэ, хэһээхэ хэмжээнүүд тухай нюуса заабаринуудые (инструкцинуудые) ажалай министерствэдэ зорюулан бэлдэжэ байна гэжэ «Морнинг стар» газетэ бэшэнэ. Тиимэ заабаринуудтай документ Испаниин Коммунис партиин Мадридска комитедэй гарта ороод, «Мундо Обреро» газетэдэ тунхаглагдаһан байна.

Харша һанал бодолтой, диктатурада дурагүй тухайдаа хэлэһэн хүнүүдые, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжо һайжаруулха эрилтэ табиһан хүдэмэришэдые гэрдэхэ мүрдэхэ гурим засагай зургаанууд тогтооно гэжэ тэрэ документ элишэлнэ.

Шэнэ заабариин ёһоор, заводууд ба фабрикануудта полициин сагдаанарһаа бүридэһэн гэрдэлгэшэд бии болгогдоно. Нюуса ябуулгада хабаадаа гэжэ һэжэглэгдэһэн хүдэлмэришэдые тэрэ дары барижа хааха, ажалһаань гаргаха эрхэ ажалай министерствэдэ олгогдоо.

Ороной промышленна предприятинуудта болоһон ямаршье «зүришэлдөөнүүдые» (забастовконууд гэжэ унша) хэблэлдэ тунхаглаха хоригдоно.

СОШОРДОЛТО БОДОЛНУУД

РИО-де-ЖАНЕЙРО. (ТАСС). Үлэсхэлэн, ядуу байдал Бразилиин олон зуугаад мянган ажалшадые тамална, зобооно. Эдэнэр шэнэ жэлдэ шэнэ гасалангуудай угтажа байһан тушаа һанаата болоно. Мүнөө Бразилиин гурбан хүн бүхэнэй нэгэниинь 100 крузеро (17 доллар шахуу) салин түлөөһэ абадаг. Ороной хүн зоной хахадынь 247 крузеро (50 доллар хүрэхэгүй), салин хүлһөөр хоолойгоо арай шамай тэжээхэ баатай болоно. Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ түбхын түрүүн ажалшадые дайрана. 1971 ондо байрын түлөөһэн—20 процентээр, газай ба уһанай—11 процентээр нэмэһэн байна. Шухала эд товарай үнэ сэн 15 процентээр хүндэрөө. Угаа олон хүн ажалгүй байһаар. Ажалай хүсэ абахаар хүн зоной 30 процентнь саг үргэлжын хүдэлмэригүй, тушаан болоһон түлөөһөөр хоолойгоо тэжээнэ.

Бразилида гадаадын монополинууд ээрхэн зонхилжо үргэлжэлһөөр. Энэнь ороной экономикодо угаа ехэ хохидол ушаруулна.

ЛАОС. Һаяхан Арадай сүлөөрэлгын армиин зенитчигүүд американска истребитель-бомбардировщик буудажа унагаагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лаосой патриодууд дайсанай самолёдуудые буудажа байна.

ВИА-ТАСС-ай фото.

ЗАМДАА ҺАЙН ЯБАГТЫ

Буряадай республикын 3[...] аяншалагшад Япон — Сингапу[...] гэһэн маршрудаар аяншалха[...] Владивосток хото һаяхан мордо[...] Тэдэнэр «Ильич» пароходоор д[...] лаан орон тээшэ аяншалхан[...] Теплоход дээрэнь библиотекэ, ки[...] нотеатр, баар, һамаралгын бас[...] сейн гэхэ мэтэ хүдэлмэрилхэ.

Аяншалагшад Японой Осак[...] Нара, Киото, Никко ба ниисл[...] Токио хотонуудтай танилсаха[...] Осака городһоо тэдэнэр Урда-Хи[...] тадай болон Зүүн-Хитадай далай[...] нуудые гаталан Сингапур орохо[...] 1859 ондо нээгдэһэн бота[...] ническа саад, элдэб янзын загаһа[...] нуудтай аквариум, Хитад горо[...] 1924-1938 онуудта баригдаһа[...] Сулейманай сүмэ, Индонези, Кам[...] боджоһоо асарагдаһан 500 гара[...] крокодилай байдаг фермэ боло[...] бусад һонирхолтой газарнуудаа[...] аяншалагшаднай хоёр үдэр со[...] ябаха юм. Сингапурһаа тэдэнэ[...] һөөргөө Японоо бусаад, энэ гү[...] рэнэй үйлэдбэри болон арад зо[...] нойнь ажабайдалтай танилсалгаа[...] үргэлжэлүүлхэ юм.

Япон—Сингапур орохо аянша[...] лагшадай дунда түрэл республи[...] кымнай ажалай түрүүшүүл, хү[...] тэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд бии. Жэ[...] шээлхэдэ, БИОН-ой хүдэлмэрилэг[...] шэ Ц. Б. Балданов, врач Д. Б[...] Раднаева, «Электромашина» заво[...] дой мастер Ф. Брянский, мү[...] энэ заводой токарь А. П. Кобез[...] ский, ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэ[...] Л. И. Дарымова, Сэлэнгын айма[...] гай XX партсъездын нэрэмжэт[...] колхозой түрүүлэгшэ П. Ц. Хайда[...] пов болон бусад ороно. Эдэ нүхэд[...] төө холын аян замда һайн һайхан[...] ябажа ерэхыень хүсэел даа.

А. ЦЕЛОВАЛЬНИКОВА,
аяншалха талаар облпрофсоведэй ахалагша инструктор.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хан[...] барисаан, нэгэдэл, интернацио[...] нализм» гэһэн түрүү бэшэ[...] Б. Дугаровай «Амжалта аса[...] һан аян зам» гэһэн стат[...]

Хоёрдохи хуудаһанда. «Һ[...] нэй промышленностиин холи[...] хараа түсэбүүд»—И. Дамбу[...] вай статья. Түрэл орон дото[...] най. Редакцида ерэһэн бэшэ[...] гүүдһээ. И. Щеглаевай «Ар[...] боломжонууд тухай хөөрэл[...] дөөн» гэжэ статья.

Гурбадахи хуудаһанда Р. Макальскаягай «Унжагай[...] һан барилга» гэжэ статья[...] В. Чукановай «Жаргалай зам[...] гэһэн статья. «Түрэлхидэй уял[...] га ехэ»—М. Коваленкын статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Рос[...] син поэзи»—М. Львовой статья[...] Хилын саанаһаа.

ЭНХИР ЭКРАН

18.00—«Киноатлас». Алас[...] Дурна зүгэй ой.

18.20—үхибүүдтэ зорюулагдаһан кукольна зүжэг. К. Мешков «Дальбараа петух ба наран сэсэг».

19.00—телепанорама.

19.20—«Хүдөө ажахын һони[...]нууд» гэһэн киножурнал.

19.40—«Психологой хараа бодомжоор».

20.05—концерт.

20.35—«Социалис болон экономическа интеграци бэелжэ байна» гэһэн дамжуулга (буряад хэлэн дээрэ).

20.55—«Советскэ спорт» гэһэн киножурнал.

21.05—«Улаан элһэ хайр» гэһэн уран һайханай фильм.

22.25—орон доторхи һонинууд.

22.35—«Ерээдүйдэ дуудаһан үдэрнүүд» гэһэн документальна фильм.

23.25—концерт.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр Буряад ороной дэбисхэр дээрэ үүлэтэйшэг байбашье, саһан орохогүй. Секундын 3—7 метр хүсэтэйгөөр баруун тээһээ һалхилха. Байгал шадарай зарим газарнуудаар багаахан саһан орохо, бордоһолхо. Баруун тээһээ һулахханаар һалхилха. Температура 11—16, Баунтын, Хурамхаанай аймагуудта 16—21, Байгал шадарай нютагуудаар 6—11, Улаан-Үдэ хотодо һүниндөө 27—29, үдэртөө 13—15 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:
г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 36-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-03301. Заказ № 1149.